Хими—баялигай түлхюур

Үдэр ерэхэ бүри манай орон дотор улам ехэ хэрэг үйлэ бүтээгдэнэ. Ехэ энергетикымнай хүсэн нэмэнэ. Дэлхэй дээрэ эгээ томо Братска ГЭС баригдажа дүүрээ. Ехэ химиин алхам түргэдэжэ байна. Коммунизмын эстафетэ бүхы ороноо электрификацилха, бүхы ажахыдаа хими үргэнөөр нэбтэрүүлхэ гэһэн агуу ехэ зорилгые дүүргэжэтэ болгон дамжуулагдана.

Партиин уряалһан уряа хэзээ үхэндэ тодо һонор, ойлгосотой һайхан байдаг. Үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудта хими нэбтэрүүлхэ ябадал арадай ажахыншэнэ дэбжэлтын хүсэтэ түлхюур мүн гэжэ парти уряалаа. Энэ уряа олоной ухаанда, олоной хэрэгтэ нэбтэрэн ороо. Хими манай бүхы ажабайдалһаа таһаршагүй боложо байна. Шэнэ машина бүтээлгэ гү, али ургаса дээшэлүүлхэ тухай, мүн малай ашаг шэмые ехэ болгохо тухай гү, али байра байдал гоё һайхан болгохо тухай хөөрэлдөөн болоходоо химиһээл үгэ залгагдана.

Партиин областной комитедэй хоёрдохи пленум дээрэшье хөөрэлдөөн химээр эхилээ. «КПСС-эй ЦК-гай декабриин Пленумэй дүнгүүд, областной партийна организациин зорилгонууд» гэһэн асуудал пленум дээрэ хэлсэгдээ. Химиин промышленностиие хурдан түргөөр хүгжөөхэ хэрэг хүдөө ажахын үйлэдбэриие дэбжээн дээшэлүүлхэ, арадай ажана баян байдал улам һайжаруулха гол арга гэһэн партиин заабари пленумэй хүдэлмэриин онсо шэглэл болоһон байна.

Хими хүгжөөхэ табилантайт гэһэндэл манай республика дотор байгаалиин баялигууд үршөөгдэһэн. Модон, химическэ сэбэр сагаан избёосхо,апатит болоод шулуу нүүрһэн—химиин үйлэдбэриие хүгжөөхэдэ шухала зүйлнүүд манайда элбэг. КПСС-эй ЦК-гай декабриин Пленумэй тогтоолнууд эдэ зүйлнүүдые хэрэглэхэ үргэн харгы нээжэ үгэнэ. Буряадай ехэ химиин эхиниинь мүнөө баригдажа байгаа целлюлозно-картонно комбинат болоно. Энэ комбинадай баригдажа дүүрэхэдэ, манай ой модые хэрэглэхэ шэнэ эрга нээгдэхэ юм. Һаяын сагта бүтүү харанхы тайга байһан «Татарский ключ» гэжэ газарта химическэ сэбэр избёосхо үйлэдбэрилжэ. Зүүн Сибириин ехэ хими буйлуулха түүхэй эдээр хангадаг үйлэдбэри бодхоогдожо байна. Стеклопластика, целлюлозо, картон, элдэб бүриин дабирхайнууд гэхэ мэтэ химиин продуктнуудые ойрын сагта манай республика эхэ орондоо үгэдэг болохо.

Эдэ зорилгонуудые дүүргэхын тула областной партийна организациин зүгһөө ехэхэн оролдолго гаргагдаха ёһотой. Гэхэтэй хамта Зүүн Сибириин совнархозой зүгһөө тон тодорхой хэмжээнүүд абтаха ёһотой гэжэ обкомой пленум заагаа. Тиихэдэ геологууд угаа харюусалгатай зорилгонуудые дүүргэхэ ёһотой байна. Тэдэнэр республикын баялигуудые улам түргөөр, улам һайнаар шэнжэлэн үзэжэ, шэнэ шэнэ уурхайнуудые, шэнэ шэнэ үйлэдбэринүүдые байгуулха арга олгохо ушартай. Республикын байгаалиие үргэнөөр хэрэглэхэ, хими түргөөр хүгжөөхэ хэрэгтэ барилгашад ехэ үүргэтэй гэжэ пленум заагаа. Тиимэһээ Буряадай барилгын управлени, баригдажа байһан предприятинуудай директорнууд, партийна комитедүүд хамагай түрүүндэ барилгынгаа түсэб сүм дүүргэхэ уялгатай.

Республикын үйлэдбэриин хүсэнүүдые, эгээ түрүүн химиин промышленностиие түргэнөөр хүгжөөхын тула энергетическэ бааза хэрэгтэй. Тиимэһээ обкомой пленум Эрхүүгэй томо томо электростанцинуудһаа элшэ хүсэ абаха, Улаан-Үдын ТЭЦ-эй хүсые ехэ болгохо олон хэмжээнүүдые хараалаа.

Химиин промышленностиие орон дотор түргөөр хүгжөөлгэ хүдөө ажахын үйлэдбэри ашаг ехэтэй болгохо барагдашагүй арга боломжонуудые нээжэ үгэнэ. КПСС-эй обкомой пленум энэ ушарые хараада абажа. газар тарьяалангай культура дээшэлүүлхэ, хими үргэнөөр хэрэглэхэ, уһалуурнин газарые үргэлхэхэ ябадал шухалын шухала зорилгонуудай нэгэн гэжэ онсо тэмдэглэбэ. Пленумэй табиһан зорилгонууд гэхэдэ:

—ойрын сагта уһалууриин газарые 300 мянган гектар, тэрэ тоодо тарьяалангай уһалагдадаг газарые 80—100 мянган гектар болгохо;

—минеральна болон нютагай үтэгжүүлгын гаргагдадаг газарые 1964 ондо 70—80 мянган гектар, 1965 ондо 150—170 мянган гектар болгохо;

—1964 ондо 60 мянган гектар шэнэ газар хахалха;

—тарилгын талмайн бүридэлые улам һайжаруулха.

Эдэ зорилгонуудые бэелүүлээд байхада, газар тарьяалангай продуктнууд нилээд ехээр абтадаг болохо, ган гасуурһаа зайсаха арга олдохо байна.

Хими мүн баһа мал ажалда үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэхэ ёһотой. Эрдэмтэдэй болон түрүү малшадай дүй дүршэлһөө харахада, малда микроэлементнүүд болоод химиин бусад материалнуудые эдюулхэдэ, ашаг шэмэнь айхабтар ехэ болодог байна бшуу.

Хими үргэнөөр хэрэглэхын тулада олон кадрнуудые бэлдэхэ, ажалшан бүхэндэ химиин эрдэм ухаа нэбтэрүүлхэ шухала. Тиимэһээ обкомой пленум химиин эрдэм ухаа шудалхын түлөө үргэн доботолго хэхэ гэжэ бүхы колхознигуудые, совхозой хүдэлмэришэдые уряалһан байна.

КПСС-эй ЦК-гай декабриин Пленумэй шиидхэбэриие дүүргэлтэ болгохын түлөө, арадай ажахын бүхы һалбаринуудта хими нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхын түлөө тэмсэлдэ жэжэ юумэ, хоёрдохи ээлжээнэй юумэ гэжэ байха ёһогүй. Партийна комитедүүд, ажахын организацинууд энэ хэрэгэй түлөө тэмсэл дэлгэрүүлхэдээ али бүхы асуудалнуудые хараадаа абалсаха уялгатай. Энэнэй тула ажахы бүхэндэ, үйлэдбэри бүхэндэ тодорхой гэгшын түсэбүүд, хэмжээ ябуулганууд зохёогдохо ушартай. Тингээд түсэб, хэмжээ ябуулга хэды һайн байбашье һаа, хэрбээ эмхидхэлэй хүдэлмэри бүтээгээдүй һаа, хэрэг урагшатай байхагүй. Эмхидхэлэй хүдэлмэри, ухаалан болбосоролгын хүдэлмэри хэзээ хэзээнэйхиһээ һайнаар, тодорхойгоор ябуулагдаха ушартай. Химигүйгөөр алхамшье хэхэ аргагүй болоо гэжэ хүн бүхэнэй, ажалшан бүхэнэй ухаанда нэбтэрүүлхэ хэрэгтэй.

Химиие ажахыда нэбтэрүүлгэ поли дээрэ, фермэ дээрэ, завод, фабрикын цех соо бэелүүлэгдэхэ ушартай.

Арадай ажахын бүхы һалбаринуудта хими үргэнөөр нэбтэрүүлхын түлөө тэмсэл дэлгэрүүлэе!

Химиин эрдэм ухаа шудалхын түлөө олоной доботолго эхилэе!

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

14-дэхи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 19 (10387) | 1964 оной январиин 23, четверг | Сэн 2 мүнгэн

★

Захааминай «Коммунизм» колхозой малшан Бадма-Ханда Хадаева хайнагуудай гүүртэдэ хүдэлдэг юм. Дүршэл ехэтэй малшан тугал, буруунуудые оролдосотойгоор харууһалжа, эдеэлүүлжэ, шэгнүүрыень ехээр нэмээдэг:

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Б.-Х. Хадаева.

С. Балдуевай фото.

★ ★

Буряадай АССР-эй зургаадахи зарлалай Верховно Соведэй дүрбэдэхи сесси

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын
Х У У Л И
Буряадай АССР-эй арадай ажахые 1964—1965 онуудта хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб тухай

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Совет иигэжэ **тогтообо:**

1. Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй табиһан, Буряадай АССР-эй арадай ажахые 1964—1965 онуудта хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые һайшааха.

2. Буряадай АССР-эй арадай ажахые 1964—1965 онуудта хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб тушаа Верховно Соведэй Бюджетнэ комиссиин һанамжа дотор найруулагдаһан дурадхалнууд болон ажаглалтануудые, тэрэшэлэн Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй сесси дээрэ депутадуудай оруулһан дурадхалнууд болон ажаглалтануудые хаража үзөөд, тэдээн тушаа тусхай шиидхэбэринүүдые баталан абахыень Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ даалгаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Л. САБУРОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан. 1964 оной январиин 18.

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын
Х У У Л И
Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын 1964—1965 онуудай Гүрэнэй бюджет тухай

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Совет иигэжэ **тогтообо:**

Статья 1. Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй табиһан, Буряадай АССР-эй 1964 оной Гүрэнэй бюджедые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Бюджетнэ комиссиин элидхэлээр баталан абтаһан хубилалтануудтайгаар олзо доходой ба гаргашын талаар 60347 мянган түхэриг байхаар баталха.

Статья 2. Буряадай АССР-эй 1964 оной Гүрэнэй бюджедтэ гүрэнэй, кооперативна предприятинууд болон организацинуудһаа орохо олзо доходые—эрьесын налог, сэбэр олзоһоо абтаха оршо, олзо доходой налог болон социалис ажахыһаа орохо бусад олзо доходые бүхы дээрээ 45721 мянган түхэригөөр тодорхойлхо.

Статья 3. Буряадай АССР-эй 1964 оной Гүрэнэй бюджедһээ арадай ажахые—промышленность, хүдөө ажахы, харгы замай ажахы, гэр байрын-коммунальна ажахы болон арадай ажахын бусад һалбаринуудые мүнгөөр хангаха гаргашануудай хэмжээе бүхы дээрээ 9292 мянган түхэригөөр тодорхойлхо.

Статья 4. Буряадай АССР-эй 1964 оной Гүрэнэй бюджедһээ социально-культурна хэмжээ ябуулгануудта—бүгэдэ ниитын һуралсалай һургуулинуудта, техникумууд, библиотекэнүүд, клубууд, театрнууд, хэблэл болон гэгээрэл, болбосоролой талаар бэелүүлэгдэхэ бусад хэмжээ ябуулгануудта; больницанууд, хүүгэдэй яслинууд, санаторинууд, элүүрые хамгаалха, бэе махабадаа бэхижүүлэн болбосоруулха бусад эмхи зургаануудта; пенси болон тэдхэмжэдэ зорюулагдаха һомололгые бүхы дээрээ 48341 мянган түхэриг байхаар тодорхойлхо.

Статья 5. Буряадай АССР-эй 1964 оной Гүрэнэй бюджедһээ гүрэнэй захиргаанай зургаануудые хангалгада зорюулагдаха һомололгые 2435 мянган түхэригөөр тодорхойлхо.

Статья 6. Буряадай АССР-эй 1964 оной республиканска бюджет олзо доходой ба гаргашынгаа талаар 11772 мянган түхэриг, 1965 оной январиин 1-дэ кассануудта байха эрьесын сэбэр мүнгэн 850 мянган түхэриг байхаар баталха.

Статья 7. Аймагууд, районууд ба городуудай 1964 оной бюджедүүдые олзо доходой ба гаргашын талаар бүхы дээрээ 49025 мянган түхэриг байхаар, 1965 оной январиин 1-дэ эдэ бюджедүүдэй талаар кассануудта байха эрьесын сэбэр мүнгэн бүхы дээрээ 2150 мянган түхэриг байхаар тодорхойлхо. Тэрэ тоодо:

	1964 оной олзо доход ба гаргашанууд	1965 оной январиин 1-дэ кассануудта байха сэбэр мүнгэн
	(мянган түхэригөөр)	
Баргажанай аймаг	2836	140
Баунтын аймаг	1697	100
Зэдын аймаг	2944	150
Кабанскын аймаг	2815	140
Хяагтын аймаг	4843	210
Мухар-Шэбэрэй аймаг	3257	140
Хойто-Байгалай аймаг	1177	60
Түнхэнэй аймаг	2074	110
Улаан-Үдын хүдөөгэй аймаг	2492	120
Хориин аймаг	3919	190
Загарайн промышленна район	1634	80
Прибайкалиин промышленна район	2444	130
Гусиноозерск город	1100	60
Закаменск город	1252	60
Улаан-Үдэ город	14541	460

Статья 8. Аймагууд, районууд болон городуудай бюджедүүдтэ орохо колхозуудһаа абтаха олзо доходой налогой, улад зонһоо орохо олзо доходой налогой, ой модоной олзо доходой ба эрьесын налогой оршонуудые 1964 ондо иимэ хэмжээтэйгээр баталха гэбэл:

Аймагууд	Оршын процент: Колхозуудһаа орохо олзо доходой налогһоо	Улад зонһоо орохо олзо доходой налогһоо	Ой модоной олзо доходһоо	Эрьесын налогһоо
Баргажанай аймаг	100	50	60	62,4
Баунтын аймаг	100	100	100	98,8
Зэдын аймаг	60	50	100	90,7
Кабанскын аймаг	100	50	100	49,1
Хяагтын аймаг	60	80	100	77,0
Мухар-Шэбэрэй аймаг	60	60	100	59,1
Хойто-Байгалай аймаг	100	100	100	98,8
Түнхэнэй аймаг	100	60	100	91,5
Улаан-Үдын хүдөөгэй аймаг	60	80	—	33,2
Хориин аймаг	100	60	60	53,6
Загарайн промышленна район	—	20	40	23,4
Прибайкалиин промышленна район	100	50	60	30,1
Гусиноозерск город	—	50	100	44,3
Закаменск город	—	50	100	36,3
Улаан-Үдэ город	—	30	100	27,7
Республиканска	—	—	—	8,7

Аймагуудай, районуудай болон городуудай бюджедүүдтэ 1964 он дотор оруулагдаха оршые иимээр баталха гэбэл:

а) хүдөө ажахын налогһоо, гэрлээгүй хүнүүдһээ, СССР-эй ганса бэе, бага бүлэтэй эрхэтэдэй налогһоо, кооперациһаа, ниитын организацинуудай ажахын органуудһаа орохо олзо доходой налогой оршонууд—100 процент;

б) 1964 ондо тараагдаха мүнгэ зөөриин лотерейһээ орохо оршонууд—25 процент;

в) гүрэнэй страхованиин мүнгэ зөөриһөө орохо оршонууд: колхозуудай, кооперативна болон ниитын организацинуудай түлбэриин талаар 10 процент хэмжээтэйгээр, улад зоной түлбэриин талаар (ами наһаяа удаан болзороор страховалхаһаа гадна) 50 процент хэмжээтэйгээр тогтоохо.

Буряадай АССР-эй арадай ажахые 1964 онто хүгжөөхэ түсэбөөр хараалагдаһан хэмжээ ябуулгануудые мүнгөөр хангахын тулада Буряадай АССР-эй республиканска бюджедэй мүнгэ зөөриһөө 1964 ондо Хойто-Байгалай аймагай бюджедтэ 450 мянган түхэриг мүнгэ таһалан үгэхэ.

Статья 9. Буряадай АССР-эй 1965 оной Гүрэнэй бюджедые олзо доходой ба гаргашын талаар 64357 мянган түхэриг байхаар һайшааха.

Статья 10. Буряадай АССР-эй 1964—1965 онуудай Гүрэнэй бюджедэй талаар Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Бюджетнэ комиссиин һанамжа дотор найруулагдаһан, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй заседани дээрэ депутадуудай хэлэһэн дурадхалнууд болон ажаглалтануудые хаража үзөөд, тэдээн тушаа тусхай шиидхэбэринүүдые абахыень, тэрэшэлэн Буряадай АССР-эй арадай ажахые 1964 ондо хүгжөөхөөр баталагдаһан Гүрэнэй түсэбһөө уламжалан гараһан заһабаринуудые Буряадай АССР-эй 1964 оной Гүрэнэй бюджедтэ, аймагуудай, районуудай болон городуудай бюджедүүдтэ оруулхыень Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ даалгаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Л. САБУРОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан. 1964 оной январиин 18.

Шэнэ хүсэтэйгөөр

Ажалай амжалта туйлая! Эдэ үгэнүүд ямаршьеб шэнэ хүсэтэйгөөр дуулдана. Ажалшад тодорхой зорилгонуудые урдаа табина юм. Түнхэнэй «Восточные Саяны» колхозой малшад кабанскынхидай уряатай танилсан, һаһал ехэ зорилго табяад ажаллажа оробо.

1964 ондо эндэ 16940 центнер гэхэ гү, али нёдондонойхиһоо 7490 центнерээр ехэ һүн һаагдахаар хараалагдаа. Тиихэдэ бүхы һаагдаһан һүнэй 14250 центнерынь гүрэндэ худалдагдаха болоно. Эндэхи фермэ бүхэн өөрын уялгатай. Жэшээлхэдэ, Һалбайн һаалиин фермынхид үнеэн бүриһөө 1700 килограмм һү һаахаар шиидэбэ. Түрүү һаалишан С.-А. Ангаскиева арба гаран жэлэй туршада таһалгаргүй хүдэлнэ. Нёдондо даадаг үнеэдһээ тус бүриин 1490 литр һү һаагаа юм. Нэгэшье үнеэ һубайруулангүй, тобир дорюун тугалнуудые абажа түлжүүлээ.

— Үбэлэй үедэ үнеэн бүриһөө хахад пүүд һү һааха гэһэн кабанскынхидай бэшэгтэй танилсаад, улам габшагайгаар ажаллаһабди. Энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 1700 литр һү һааха уялгаяа заатагүй дүүргэхэб,— гэжэ түрүү һаалишан хөөрэнэ.

Аймаг доторхи бусад һаалишадшье ехэ уялгануудые абанхай. Жэшээлхэдэ, «Сибиряк» колхозой түрүү һаалишан Д. Алсыева үнгэрэгшэ жэлдэ бүхы үнеэдһээ 27 мянган литр һү һаажа,социалис мүрысөөндэ илаһан байгаа. Мүнөө жэлдэ үнеэн бүриһөө 1800 литр һү һаахаб гэбэ.

А. Сергеев.

Кабанскынхидай уряае дэмжэнэ

Үнеэн бүриһөө 8—9 литр

Үбэлэй үедэ һү ехээр һааха гэһэн кабанскынхидай үүсхэл зүбшөөн абажа байхадаа һаалишад бүхэн «хайшан гээ һаа һү ехээр абтахаб» гэжэ бодомжолно бэлтой. Энэншье гайхалтагүй. Яахадааб гэбэл: мүнөө үедэ парти, правительствамнай хүдөө ажахын продуктнуудые элбэгжүүлхэ тушаа анхаралаа ехээр хандуулна ха юм.

Һаяхан Зэдын «Мир» колхозой 4-дэхи фермынхид (даагшань Л. Бадмаев) шэнэ жэлдэ уялгануудые абахадаа кабанскынхидай жэшээгээр ажаллаха гэлсэбэ. 1964 ондо хамта 2376 центнер һү һааха, үнеэн бүриһөө тугал абаха зорилго урдаа табяа.

Абаһан уялгануудаа дүүргэхын тулада эндэхид оролдосотойгоор ажаллана. Январиин түрүүшын арбаад хоногто Намжилма Гармаева, Цыден Бумбуева гэгшэд һаадаг үнеэдһээ үдэртэ тус бүриһөөнь 8—9 литр һү һаана. Мүн һаалишан Долгоржаб Цыдыпова магтаалтай. Эдэнэр урдаа табигдаһан зорилгонуудаа ойлгожо, тэрэнээ дүүргэхын хойноһоо хүсэ шадалаа гаргаи ажалладаг. Хүдэлмэри дээрээ зоотехническэ заабаринуудые наринаар сахидаг юм.

Түрүүшүүл ажалаа яажа бүтээсэтэйгээр эмхидхэнэб? Нэн түрүүн ажалдаа эртэшэлэн гарадаг, хэхэ бүтээхэ юумээ сагтань хэжэ дүүргэнэ. Ажаллаха гуримаа алданагүй ха юм. Энээнтэй хамта малаа зүбөөр харууһална, эдеэлүүлнэ. Һаалиин үнеэдтэ үбһэ тэжээл, силос, талха тарьяанай зүйл зохёогдоһон рационой хэмээр үгтэдэг.

—Ажалаа бүри һайнаар эмхидхэжэ, Үбэлэй үедэ һү ехээр һаахабди. Абаһан уялгануудаа заабол дүүргэхэбди,—гэжэ фермынхид мэдүүлнэ.

Г. Тогтохоев, газетымнай штатнабэшэ корр.

СССР Кубын Республика хоёрой хоорондо худалдаа наймаанай удаан болзорой хэлсээн баталагдаа

СССР Кубын Республика хоёрой хоорондо худалдаа наймаанай удаан болзорой хэлсээн январиин 21-дэ Кремлиин Ехэ ордон соо баталагдаа.

Совет талаһаа КПСС-эй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев, Кубын талаһаа Социалис революциин Нэгэдэмэл партиин Национальна хүтэлбэриин Нэгэдэхи секретарь, Кубын Республикын революционно правительствын премьер-министр Фидель Кастро энэ хэлсээндэ гараа табяа.

Советскэ Союзда Фидель Кастрын аяншалхада тэрээнтэй хамта ябалсаһан хүнүүд—майорнууд Петро Мирет, Альдо Сантамария, Рене Вальехо, капитан Биенвенидо Перес Кубын талаһаа, нүхэд Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, А. И. Микоян, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, В. В. Гришин, Л. Н. Ефремов, П. Н. Демичев, Л. Ф. Ильичев, В. И. Поляков, Б. Н. Пономарев, А. П. Рудаков, В. Н. Титов, А. Н. Шелепин, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, СССР-эй гадаадын худалдаа наймаанай министр Н. С. Патоличев гэгшэд хэлсээ баталалгада совет талаһаа хабаадалсаа.

(ТАСС).

Хани ёһоной аяншалга үргэлжэлһөөр

МОСКВА, январиин 21. (ТАСС). Социалис революциин Нэгэдэмэл партиин Национальна хүтэлбэриин Нэгэдэхи секретарь, Кубын Республикын революционно правительствын премьер-министр Фидель Кастро Рус, тэрээнтэй хамта ябалсаһан хүнүүд совет Украинын ниислэл хото—Киев городто мүнөө үдэшэ ерээ.

КПСС-эй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев, КПСС-эй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Н. В. Подгорный Ф. Кастротай ябалсана.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Нүхэр Д. Ш. Цыреновые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Мал ажалда үни удаан, һайнаар хүдэлһэнэйнь түлөө, түрэһөөр 60 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, Зэдын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин «Коммунизм» колхозой һү һаалиин фермые даагша Доржи Шариевич **Цыреновые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Л. САБУРОВ.

Улаан-Үдэ город, Соведүүдэй Байшан. 1964 оной январиин 18.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Нүхэр М. Г. Гершевичые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Республикын хүдөө ажахын зургаануудта үни удаан, һайнаар хүдэлһэнэйнь түлоо, түрэһөөр 60 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, М. Н. Ербановай нэрэмжэтэ Буряадай хүдөө ажахын техникумэй директор Миней Григорьевич **Гершевичые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Л. САБУРОВ.

Улаан-Үдэ город, Соведүүдэй Байшан. 1964 оной январиин 18.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Нүхэр П. Г. Шадриные Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Колхоздо үни удаан, һайнаар ажаллаһанайнь түлөө, түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, Хяагтын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой комплексно бригадын бригадир Петр Гаврилович **Шадриные** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Л. САБУРОВ.

Улаан-Үдэ город, Соведүүдэй Байшан. 1964 оной январиин 18.

Кубын геройн хүндэлэлдэ Кремль соо уулзалга болобо

МОСКВА. январиин 21. (ТАСС). Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет Социалис революциин Нэгэдэмэл партиин Национальна хүтэлбэриин Нэгэдэхи секретарь, Кубын Республикын премьер-министр Фидель Кастрын хүндэлэлдэ Кремлиин Ехэ ордон соо мүнөөдэр уулзалга хэбэ.

Уулзалгын үедэ нүхэд Н. С. Хрущев, Фидель Кастро үгэ хэлээ.

КПСС-эй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев болон Коммунис партиин, Советскэ правительствын бусад хүтэлбэрилэгшэд, гүрэнэй, ниитын ажал ябуулагшад, Советскэ Союзай маршалнууд, элдэб сэрэгэй маршалнууд, дипломатическа корпусой гэшүүд, совет, хари гүрэнүүдэй журналистнууд уулзалга дээрэ байлсаа.

Уулзалгын урда тээ Кубын Республикын, Советскэ Союзай гимнүүд гүйсэдхэгдөө.

Фидель Кастро телевиденеэр үгэ хэлэбэ

МОСКВА, январиин 21. (ТАСС). Социалис революциин Нэгэдэмэл партиин Национальна хүтэлбэриин Нэгэдэхи секретарь, Кубын Республикын революционно правительствын премьер-министр Фидель Кастро үсэгэлдэр үдэшэ СССР-эй Центральна телевиденеэр үгэ хэлээ. Нүхэр Фидель Кастро Рус «Правда» газетын главна редактор П. А. Сатюковай, «Известия» газетын главна редактор А. И. Аджубейн болон бусад совет журналистнуудай асуудалнуудта харюусаһан байгаа.

Революционно Куба дээрэхи ажабайдал тухай, оронойнгоо экономико хүгжөөхын түлөө Кубын баатар арадай тэмсэл тухай, Советскэ Союзда аяншалһан тухайгаа хүндэтэ айлшан хөөрэжэ үгөө.

Партийна ажабайдал

Түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлнэ

Хандагатайн леспромхоз республикымнай ой модоной промышленностиин томохон предприятинуудай нэгэн юм. Үнгэрһэн жэлдэ тус леспромхоз 6 миллион 27 мянган түхэригэй валовой продукци үйлэдбэрилжэ, түсэбөө 103,2 процент дүүргэһэн байна. Ороной шэнэ барилгануудта эндэхи модошод 443,3 мянган кубометр модо бэлдэжэ эльгээһэн, түмэр замай 534,6 мянган хэһэг шпала хюрөөдэжэ ябуулаа һэн. Нэгэ хүдэлмэришэн дээрэ абажа харабал, жэлэй туршада комплексно бүтээсэнь дундаа зэргээр 459,7 кубометр болоо. Энэнь түсэбһөө 36,7 кубометрээр ехэ болоно.

Леспромхозой туйлаһан эдэ амжалтануудта эндэхи коммунистнуудай, партийна организациин үүргэнь яһала ехэ гэжэ тэмдэглэмээр.

Хүдэлмэришэдэй дунда социалис мүрысөө эмхидхэхэ, үйлэдбэридэ түрүү дүй дүршэл үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, коммунистнуудай түрүү үүргэ дээшэлүүлхэ шухала асуудалнууд партийна организациин гол анхаралда хододоо байдаг.

Үнгэрһэн жэлэй эхеэр леспромхозой модо бэлэдхэлэй пункт, мастерска участогуудаар хүдэлмэришэдэй суглаан боложо, социалис уялганууд абтаһан, хараа түсэб тодорхойлогдоһон байгаа. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат Алексей Павлович Кудряшовой хүтэлбэрилдэг бага комплексно бригадынхид һара бүридэ 20 мянган кубометрһээ бага бэшэ модо бэлэдхэхэ гэһэн шэнэ уялга абажа, леспромхозойнгоо бага комплексно бригадануудай дунда мүрысөө үүсхэһэн байна. Энэ үүсхэлынь гансахан Хандагатайн леспромхозой бэшэ, харин республикын бусад леспромхозуудай бага комплексно бригадануудай дунда халуунаар дэмжэгдээ. Мүнөө үедэ нүхэр Кудряшовой үүсхэлээр тус леспромхозой 37 бригадын 24-ниинь ажаллажа байнхай. Эдэнэрэй олонхинь үнгэрһэн жэлдэ һайн амжалтануудые туйлаһан байна. Жэшээлхэдэ, нүхэд В. И. Спиридонов, И. Н. Кушнаренко, А. В. Соулин гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бага комплексно бригаданууд жэлэй туршада тус тустаа 20 гара мянган кубометр модо бэлдэжэ шадаа. Тиихэдэ 11 бригада 15—20 мянган кубометр модо отолжо, ороной шэнэ барилгануудта эльгээбэ. Һүүлэй хоёр һарада леспромхозой 20 бригада, 1,5—1,5 мянган кубометр, 8 бригада 2—2 мянган кубометр модо бэлдэжэ эльгээдэг болоо.

Модошодой дунда дэлгэрһэн мүрысөөнэй дүн участогуудаар үдэр бүридэ согсологдожо, тусхай самбарта, ханын газетэдэ харуулагдажа байдаг. Мүрысөөндэ илагшад материальна, моральна талаараа урмашуулагдана.

— Социалис мүрысөө тодорхойгоор хүтэлбэрилжэ, дүнгынь саг сагтань гаргажа, илагшадые урмашуулжа байхада хүдэлмэришэдэй зориг хүсэл улам бадаржа, шэнэ амжалтада зоригжуулна бшуу, — гэжэ леспромхозой директор Е. И. Тугутов хөөрэнэ.

Эрдэм, наукын туйлалтануудые, түрүүшүүлэй дүй дүршэл үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ тушаа горитойхон хүдэлмэри ябуулагдана. Энэ асуудалаар нёдондоной март һарада тусхай партийна суглаан зарлагдажа, леспромхозой главна инженер нүхэр Пронинои элидхэл зүбшэн хэлсэгдээ һэн. Модо отололгые нарин зуруудаар эрхилхэ, ороной мэдээжэ модошод И. С. Яковлевай, А. П. Кудряшовой дүй дүршэл олоной шадабари болгохо хэрэгтэ коммунистнуудай гол анхарал хандуулагдаа.

Эндэ Алексей Павлович Кудряшовой ажалладаг газарта үнгэргэгдэһэн семинар мүн лэ дурдамаар. Энэ семинар Загарайн промышленно-үйлэдбэриин зоной парткомтой хамта бэлдэгдэжэ, районой леспромхозуудай мастер, бригаданууд уригдаһан байгаа. Семинарта хабаадагшад А. П. Кудряшовой ажал хүдэлмэритэй һайса танилсажа, отолһон модо томо багсаар машинын харгыда шэрэжэ оруулха арга, мүн хүдэлмэриинь бусадшье шэнэ юумэнүүдые һайшааһан, саашадаа өөһэдынгөө ажалда хэрэглэхээр шиидэһэн байха.

Теэд танилсаһан, үзэһэн юумэеэ хайшан гэжэ үйлэдбэридөө нэбтэрүүлнэб? Энэ асуудалаар леспромхозой партийна комитет хододоо һонирхожо, нэгэ хэды болоод лэ өөрынгөө заседани дээрэ пунктнуудай начальнигуудай, мастернуудай, цехэй партийна организациинуудай секретарьнарай тоосоо дуулаһаг юм.

Түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ ажалаа партийна организаци гансахан лэ суглаа, семинараар дүүргэдэггүй. Нүхэр Кудряшовой бригадынхидай жэшээгээр модошон бүхэндэ хоёрдохи мэргэжэлынь олгохын тула бэлэдхэлэй пунктнуудта тусхай курсанууд эмхидхэгдээд хүдэлжэ эхилэнхэй. Гадна экономическа һуралсал шудалха 9 һургуули, предприятиин тодорхой экономикын асуудалнуудаар саг үргэлжын 3 семинар леспромхоздо хүдэлнэ.

— Хүдэлмэришэдэй, үйлэдбэриин командирнуудай юрэнхы эрдэм, мэргэжэл шадабари саг үргэлжэ дээшэлүүлжэ байха гээшэ ажалай бүтээсые эрид дээшэлүүлхэ шухала нүхэсэлнүүдэй нэгэн болоно,— гэжэ леспромхозой парткомой секретарь нүхэр Ключерев хэлэнэ. — Энэ хүдэлмэри саашадаашье манай партийна организациин анхаралда байха.

Леспромхозой партийна организацида 192 коммунистнууд тоологдоно, тэдэнэй 161-ниинь леспромхозой үйлэдбэриин гол участогта ажаллана. Бэшэнииинь һургуули, больница гэхэ мэтэ эмхи зургаануудта ажаллана.

161 коммунист. Эдэмнай тон ехэ хүсэн гээшэ. Гансахан лэ тэдэнээ үйлэдбэриин шиидхэхы участогуудта зүбөөр хубаарилжа табижа, түрүү үүргынь дээшэлүүлжэ байха хэрэгтэй. Энэ талаар эндэ горитойхон юумэ хэгдэнэ. 9 коммунистнар бага комплексно бригадануудай бригадирнуудаар, 5-ниинь—тракторист, 18 шофернууд, тепловозуудай машинистаар 8 коммунист ажаллана. Хамта дээрээ 81 коммунистнар модо отололго, зөөлгэ дээрэ хүдэлдэг, 36 коммунист инженерно-техническэ хүдэлмэридэ ажалладаг.

Алишье хүдэлмэри дээрэ коммунистнууд партийнабэшэ нүхэдтөө эршэтэ ажалай жэшээ харуулжа, тэдэнээ дахуулжа ябана. Коммунистнууд Кудряшов, Спиридонов, Ступин, Костромин гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бага комплексно бригадануудай ажал хэрэг энээниие элитээр гэршэлнэ. Эдэ бригаданууд 1963 оной түсэб 120 гаран процент дүүргэжэ, арадай ажахыда хэдэн мянгаад кубометр эрхим шанартай модо даабариһаа гадуур эльгээгээ юм. Тэрэшэлэн модо тайрагша коммунист Т. П. Лоханин, шпала хюрөөдэгшэ С. Ч. Афанасьев гэгшэд үндэр бүтээсэтэ ажалаараа леспромхоз соогоо суурхана. 56 коммунистнар коммунис ажалай ударнигай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртөөд, нэрэ солоёо дээрэ үргэжэ ябаһаар.

Хандагатайн модошод туйлаһанаараа һанаагаа амарнагүй. Долоон жэлэй 6-дахи жэлдэ бүри һайнаар ажаллажа, оронойнгоо шэнэ барилгануудта бүри ехэ модо эльгээхэ арга боломжонуудаа эдэ үдэрнүүдтэ элирүүлжэ байнхай.

Д. Цыбикжапов.

Хандагатайн леспромхоз. Эндэ үдэр, һүнишье ажал таһалданагүй. Тус леспромхозойхидой бэлэдхэһэн хюрөөдэмэл модол Эхэ ороноймнай шэнэ барилгануудта ехээр эльгээгдэжэ байдаг. Гансахан сүүдхэ соо доодо складһаа 70-аад вагондо модон ашаглагдажа, ондоо тээшэ эльгээгдэнэ. Ажалдаа үнэн сэхээр хандадаг хүдэлмэришэд эндэ яһала олон. Тэдэнэй дундаһаа автомашинын жолоошон Николай Суслов суурхаһаар үнинэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Николай Суслов машинынгаа хажууда.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ЗУУҺАА 100 ХУРЬГА

Үбэлэй үедэ хонишод үдэр һүнигүй ажалладаг, харюусалгатайшье хүдэлмэри хэдэг гээшэ. Эдэнэр түл абалгые эмхитэйгээр үнгэргэхын, хонидоо тобир тарган ондо оруулхын хойноһоо оролдоно ха юм. Гэхэтэй хамта, ажалдаа хамагһаа һайнаар хандадаг зарим хонишодые магтахаар.

Анаагай совхозой гурбадахи фермын хонишон Александр Екимовский амжалта туйлахын тула ехэ хүдэлмэри ябуулдаг. Бүри халуун намар байхаһаа һамгантаяа суггаа ажаллажа, хото хорёогоо заһабарилан, хурьгадайнгаа байра дулаалаа һэн. Хонидтоо үбһэ тэжээл бэлдхэжэ, зөөжэ абаа. Малынь зунай бэлшээриин үедэ һайнаар адуулагдаһан хадаа тобир тарган.

Мүнөө нүхэр Екимовскиин даадаг 600 эхэ хонид хурьгалжа захалаа. Нэгэшье толгойень гарзада оруулангүйгөөр түлжүүлнэ.

— Энэ жэлдэ хониднай һүбайрхагүй. 100 эхэ хонин бүриин 100 хурьга алдангүй абахаб,—гэжэ нүхэр Екимовский мэдүүлнэ.

Д. АЮШИН,
Хорнин сельсоведэй түрүүлэгшэ.

Һайшаана, дэмжэнэбди

Украинын таряашан эхэнэр Надежда Григорьевна Загладын «Таряашан нэрэеэ бү мартаял!» гэһэн бэшэгые хүн бүхэн һанана, мэдэнэ, һайшаана, дэмжэнэ ёһотой. Тэрэнэй үгэнүүд гансашье таряашадта бэшэ, харин бүхы ажалша хүнүүдтэ сэхэ хабаатай.

Бүри һаяхан «Буряад үнэн» газетэдэ толилогдоһон «Үнэн сэдьхэлһээ хөөрэлдэе» гэһэн бэшэгые бидэнтэй суг ажалладаг Дашидоржо Цыдыпов уншажа үгөө. 25 жэлдэ хонишон ябаһан, суутай Шалсама Бадмажаповна Цыремпилова тон зүб хэлэнэ.

Хүн бүхэн өөрынгөө ажалда дурлангы, оролдосотой байхадаа амжалта туйлахань лабтай. Минии нэгэ нүхэр хадын орон Дагестанаар нэгэтэ ябажа ерэһэн юм. «Тэндэ «хонишон» гэһэн нэрэ ехэ хүндэтэй, хонин ажалда ябадаг хүнүүдые бурханай тухай һанадаг» гэжэ тэрэнэй хэлэхэдэ, «манай эндэ хонишодые хүндэлдэггүй аал?» гээд орхёо һэм.

Манайшье эндэ хонишон хүн хүндэтэй. Юрэдөө ямаршье ажал хүндэтэй юм бэзэ, тиибэшье, би өөрынгөө ажалые юунһээшье үлүүгээр хүндэлэгшэб. Би 1953 онһоо хойшо хонишоноор ажалланаб.

Бидэнэр мүнөө һэшхэл тухай хөөрэлдэнэбди. Хонин ажал дээрэ мини «һүүл хүдэлгөөд лэ» ябажа болохогүй. Шинии харууһанда 500—600 хонин, гүрэнэй, бидэнэй өөһэдымнай зөөри. Хайшан гээд, нимэ харюусалгатай ажалдаа хайша хэрэг хандаад байлтай гээшэб! Энэ тэрэ хонишод хонидоо, хурьгадаа муугаар харууһалжа гарзалуулна гэжэ дуулахада ямар гомдолтой, аягүй, эшхэбтэр байдаг бэ! Талада байжа нюуршни улайха, сайха.

Үнгэрэгшэ 1963 ондо минии даадаг отарада 3 хүн ажаллаа һэмди. 2 сакманщик хонидой түрэлгын үедэ бидэндэ туһалалсаа юм. Нилээдшье оролдоо, яһала ажаллаа зомди даа. Бүри үбэл байхаһаа хойшо Дашидоржо Цыдыповнай искусственна үрэжүүлгэ тухайгаа һанажа, бодожо эхилһэн юм.

Энэ үбэлые бэлэдхэл һайнтайгаар угтабабди. Искусственна үрэжүүлгэмнай августын эхеэр хэгдэжэ эхилһэн аад, 800 эхэ хонимнай сентябриин 1-дэ сүм үрэжүүлэгдээд байгаа һэн. Үрэжүүлэгшэ Дашидоржо Цыдыпов үдэр һүнигүй гэхээр лэ ажаллаа гээшэ. Мүнөө 650 зүһаг, 150 хүгшэн эхэ хонидтойбди. Январь, февраль һара соо хурьгадшье адхарха байха. Хүн зоной дунда «юу тарья һэмни, тэрэнээ хуряажа абахаш» гэлсэдэг гээшэ, мүнөөмнай бидэ «хуряалгынгаа» халуун хаһада ороод байнабди.

1963 ондо ямар амжалта туйлаа һэмбибди? Манай отарынхид 100 эхэ хонинһоо 95 хурьга абаһан юм. Хурьгадаа һайнаар түлжүүлһэнэймнай аша тэдэниие ондоо хүнүүдтэ тушаалган дээрэмнай харагдаа һэн. Зарим хурьгадаймнай амидын шэгнүүр май һарын һүүл багта бүри 35—36 кг. боложо байгаа, адагайнь хурьган 24—25 килограмм татаа. Эхэһээнь һалгаахадамнай хурьгад бэеэ хүсэһэн, тобиржоһон байхадаа, юунһээшье айлтагүй, тарганууд байгаа юм. Мүнөө минии басаган Пакия гэгшэ нүхэртэеэ эдэ хурьгадымнай харууһална. Бүри харахадаш ёһотойл томо хонид. Өөрынгөө туйлаһан амжалта хараад урмашахаш. һайнаар түлжүүлэгдэһэн хонин нооһоншье ехэтэй, хоможоо эхэ хонин болоходоо һайн түл үгэдэг ха юм. Бидэ 1963 ондо хонин бүриһөө 3 килограмм 100 грамм нооһо абаха уялгатай һэмди, харин үнгэрэгшэ зун нооһоёо хайшалхадамнай хонин бүриһөө 4 килограмм гараа.

Хонишон хүн гансал адуулагша, үгышье һаа мини хурьга хүхүүлэгшэ бэшэ ха юм. Тэрэ эхэ хүн шэнги энхэргэн сэдьхэлтэй, уян зөөлэн хүн байха ёһотой гэхэдэ, алдуу болохогүй бэшэ аал? Шэнэ түрэһэн хонид элдэбын амитад байха. Заримманайнь дэлэн бага, һүниинь хурьгаяа садхааханьегүй байдаг. Тиихэдэнь Цырендулма Дармаева, Дашидоржо Цыдыпов бидэнэр искусственна һү хэжэ һураабди.

Манай хонид мүнөө үедэ сүүдхэдээ 5—6 килограмм үбһэ, 100—200 грамм комбикорм, шэлбэһэ, дабһа эдидэг юм. Бүлеэдхэгдэһэн уһаар умдална. Харууһанай һайн, мууе хонидшье мэдэхэ, мүнөө тэдээндэ бүлеэн уһа уулгангүй, саһалаг гээд, үлдэжэ талада гаргыш даа. Тэдэн заяандаа саһа эдихэгүй, хүйтэн, һула дал соо хаабалшни, маарандахал байха.

Һүни орой эхэ хонидоо эрьежэ ошохо бүхэндөө хонишоной харюусалгатай ажал тухай һанаад үзэдэгби. Мүнөө түрэжэ байһан хурьгад жэлһээ үлүү болоод байхада эхэ хонин болохо ха юм. Үшөө хурьгалха, хэды шэнээн нооһо, мяха үгэхэ гээшэб! Нарин, нарибтар нооһонһоо хэды олон хүн костюм, хубсаһа, дэгэл оёулхаб? Бүри саагуур һанаад үзэхэдэш һонин болошохо ха юм даа. Һүни нэгэнэйнгээ дежурлаха үедэ нүгөөдүүлшье һанаагаа зобонги, Цырендулма Дашидоржонуудшье, сакманщик Цыпилма Мункуева, Гатынова гэгшэдшье адли гүйлдэхэ, хүндэ һэшхэл бии ха юм, бүлта эбтэй, эетэй, үгэеэ ойлголсоһон хүнүүд ямаршье бэрхэшээлһээ айхагүй.

Саашань. Уялга тухай олые хэлсэнэбди. Хэлэһэн үгэ, уялга гээшэмнай хонишон хүнэй нюур харуулхаһаа гадна, тэрэнэй үгэ, хэлэнэй батые гэршэлхэ ха юм. Теэд манай зарим хонишод уялга гээшые тунайшаар сэгнэхээ ядадаггүй. Үгы, юрэдөө, ажалша хүн өөрынгөө хүсэ шадалые тухайлжа, арга боломжоёо тооложо үзөөд уялга абадаг бэшэ аал? Би мүнөө «Эрхирик» совхозойнгоо Ацагадай хонишон Доннд Цыденовтэй мүрысэнэб. 100 хонинһоо 100 хурьга һайнаар түлжүүлэн абажа, 24—25 килограммһаа доошо бэшэ шэгнүүртэй болгон тушааха, хонин бүриһөө 3,2 килограммһаа доошо бэшэ нооһо хайшалха гэжэ хэлсэнхэйбди. Хэлэһэн үгэдөө хүрэхэ бэзэбди, теэд хэнэймнай илаханъ мэдэгдээгүй.

Хонишон нэрэ... 1940 ондо Буряад орондо нүүжэ ерэхэдээ хонишоной ажалые ёһоор мэдэгшэгүй һэм. Тиигээд һүүлдэнь дайн. Тэндэ абаһан шарха. 3-дахи группын инвалид болоһоншье һаа, ажалгүй һуужа шадаагүйб.

Мяха, һүнэй совхоз, түрэл Эрхирэгнай баргажанайхидһаа дутахалгүй байха. Хонишон нэрэеэ дээрэ үргэн, хонин һүрэгөөр уужам тала дайдаяа бүрхөөел!

Рахимзян ВАЛЕЕВ,
Улаан-Үдын үйлэдбэриин управлениин Эрхирэгэй совхозой ахалагша хонишон.

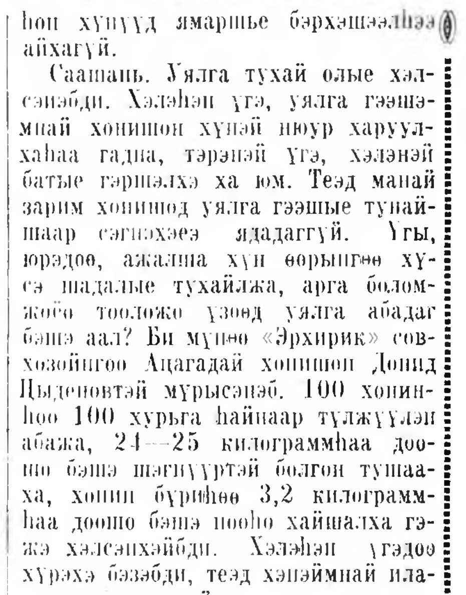

БУРЯАД ҮНЭН
2-дохи нюур.
1964 оной январиин 23.

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Соведэй
ТОГТООЛ
Буряадай АССР-эй 1962 оной Гүрэнэй бюджедэй дүүргэлтэ тухай тоосоое баталха тухай

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Совет иигэжэ **тогтообо:**

Буряадай АССР-эй 1962 оной Гүрэнэй бюджедэй дүүргэлтэ тухай тоосоое олзо доходой талаар—63389 мянган түхэригөөр гаргашануудай талаар—61744 мянган түхэригөөр, олзо доходынь гаргашануудһаа 1645 мянган түхэригөөр үлүү ехэ байһаарнь баталха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Л. САБУРОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1964 оной январиин 18.

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын
Х У У Л И
Буряадай АССР-эй Конституциин (үндэһэн хуули) 44-дэхи статьяда хубилалтануудые оруулха тухай

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Совет иигэжэ **тогтообо:**

Буряадай АССР-эй нютагай промышленностиин министерствын болюулагдаһантай, Буряадай АССР-эй эдеэ хоолой, эд бараанай промышленностиин министерствын байгуулагдаһантай дашарамдуулан, «РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудые баталха тухай ба РСФСР-эй (Үндэһэн Хуули) Конституциин 69-дэхи статьяда хубилалтануудые оруулха тухай» 1963 оной декабриин 25-да абтаһан РСФСР-эй Хуулитай зохилдуулан Буряадай АССР-эй Конституциин 44-дэхи статьяда иимэ хубилалтануудые оруулха:

«Нютагай промышленностиин» гэһэн үгэнүүдые гаргаха; «Хүдөө ажахын продуктнуудые абаха ба бэлэдхэхэ» гэһэн үгэнүүдэй һүүлээр «Эдеэ хоолой эд бараанай промышленностиин» гэһэн үгэнүүдые оруулха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Л. САБУРОВ.

Улаан-Үдэ. Соведүүдэй байшан.
1964 оной январиин 18.

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Соведэй
Т О Г Т О О Л
БУРЯАДАЙ АССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫН ОРЛОГШООР, КПСС-эй БУРЯАДАЙ ОБЛАСТНОЙ КОМИТЕДЭЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ПАРТИЙНО-ГҮРЭНЭЙ ХИНАЛТЫН КОМИТЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЭЭР НҮХЭР Б. С. СЕМЕНОВЫЕ ТОМИЛХО ТУХАЙ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗЫЕ БАТАЛХА ТУХАЙ

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Совет иигэжэ **тогтообо:**

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшоор, КПСС-эй Буряадай областной комитедэй, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй партийно-гүрэнэй хиналтын комитедэй түрүүлэгшээр нүхэр Семенов Бато Семеновичые томилхо тухай Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1963 оной ноябриин 26-да абаһан Указые баталха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Л. САБУРОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1964 оной январиин 18.

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Соведэй
Т О Г Т О О Л
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо тухай

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Совет иигэжэ **тогтообо:**

1. Нүхэр Семенов Бато Семеновичэй Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшоор, КПСС-эй Буряадай областной комитедэй, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй партийно-гүрэнэй хиналтын комитедэй түрүүлэгшээр томилогдоһонтойнь дашарамдуулан тэрэниие Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшын уялгаһаа сүлөөлхэ.

2. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшоор нүхэр Раднаев Даши-Нима Тыжебровичые һунгаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Л. САБУРОВ.

Улаан-Үдэ. Соведүүдэй байшан.
1964 оной январиин 18.

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Соведэй
ТОГТООЛ
Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшын, КПСС-эй Буряадай областной комитедэй, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй партийно-гүрэнэй хиналтын комитедэй түрүүлэгшын уялгаһаа нүхэр К. М. Продайводае сүлөөлхэ тухай Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указые баталха тухай

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Совет иигэжэ **тогтообо:**

Ондоо хүдэлмэридэ орохо болоһонтойнь дашарамдуулан Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшын, КПСС-эй Буряадай областной комитедэй, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй партийно-гүрэнэй хиналтын комитедэй түрүүлэгшын уялгаһаа нүхэр К. М. Продайводае сүлөөлхэ тухай Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1963 оной ноябриин 26-да абтаһан Указые баталха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Л. САБУРОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1964 оной январиин 18.

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Соведэй
ТОГТООЛ
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй мандатна комиссиин түрүүлэгшэ тухай

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Совет иигэжэ **тогтообо:**

1. Нүхэр Раднаев Даши-Нима Тыжебровичые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Мандатна комиссиин түрүүлэгшын уялгануудһаа сүлөөлхэ.

2. Нүхэр Воронин Гавриил Иннокентьевичые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй гэгээрэл болон соёл болбосоролой талаар комиссиин гэшүүнэй уялгануудһаа сүлөөлжэ, тэрэниие Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Мандатна комиссиин түрүүлэгшээр һунгаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Л. САБУРОВ.

Улаан-Үдэ. Соведүүдэй байшан.
1964 оной январиин 18.

Пенсионернүүд мүрысөө үүсхэнэ

Утын амаралтада гараһан үбгэд, хүгшэд совхозойнгоо малшадай түл абалгада туһалха гэһэн һайшаалтай хандалга бүхы пенсионернүүдтээ һаяхан гаргаад байна.

— Манай совхозой, пенсионернүүд, үбгэд, хүгшэд, нарай мал, тугал, хурьга абалгада туһалхаяа гараа гэжэ дуулаад бидэшье тэдэнһээ дутахагүй һанаатай, мэдэхэ шадаха хонин ажал тээшээ татагданабди даа,— гээд Шоён-Еши Цыбжитов хөөрэнэ.

Эндэхи пенсионернүүд Ринчинов Иван, Содномова Галсама гэгшэд тугалнуудые, Очиров Данзан, Бадмаева Мыдыгма, Намсараева Цырма отарада хурьгадые абалсана.

Гансахан Доодо-Худанай гурбадахи фермэдэ 8 пенсионернүүд отарануудта хурьгашадаар хүдэлнэ. Мүн хонишодой бригадые даагша У. Ч. Ринчинов нютагайнгаа гурбан үбгэд, хүгшэдые урижа асараад, хурьгадаа гарза хоролтогүйгөөр абажа эхилээ.

Таряа хуряалгаһаа өөрэгүй халуун ажал, хурьга абалга иигэжэ Хэжэнгын совхоздо амжалтатайгаар үнгэргэгдэжэ, мал ажалда ябаха аргатай хүн бүхэн, хүгшэн залуугүй оролдожо байна. Бүхыдөө совхоздо 4000 хурьгад гарзагүй абтаад байна.

Совхозой хонишод баргажанайхидай үүсхэлые дэмжэн, хонин һүрэгөө эрид олошоруулха тэмсэлдэ бодонхой.

Ж. Бадмаев.

ЗОРИҺОНДОО ХҮРЭХЭ АРГАТАЙ

Хэды жэлэй туршада хонишоноор ажаллажа, горитой дүршэл шадабаритай болоһон Г. И. Рыжаковой отарын түл түрэһээ хоролтогүйгөөр абажа, 400-гаад хурьгадые түлжүүлжэ байһан тухай Улаан-Үдын управлениин Ленинэй нэрэмжэтэ колхозойхид, нютагайхидынь һайса мэдэхэ юм.

Юуб гэхэдэ энэ оролдосотой малшан жэл бүхэндэ ган гасууршье үедэ хонидоо шадал хүшэ һайнтай болгодог. Бэлшээриингээ газар хабарай, зунай, намарай сагта заабол хэды хэһэг болгон хубаагаад, уһа, хужар үбһэнэйнь шанарые аятайгаар тааруулан хэрэглэдэг. Хаһа саг соонь үбһэ тэжээл гамтайгаар, сэл ногооноор һурилжэ абалаг заншалтай.

Дүтэ тойронхи тариалангай газарта ургаса хуряалгын дүүрэһэнэй һүүлээр лэ хонидоо хубаарилан бэлшээжэ ородог. Амталиг һайн силос, хүсэд хүрэхөөр минеральна тэжээл, дабһа, нарһанай шэлбүүһэ бэлдэдэг.

Мүнөө үедэ эхэ хонин бүхэндөө 500 грамм үбһэ, 1 килограмм силос, 1,5 килограмм һолоомо үгэнэ. Гадна нативна биомицин түрэһэн хонидто уулгана. Илангаяа энэ эм хэды жэлэй туршада уулгадаг болоһонһоонь хурьгалһан хонид үбшэлдэггүй. Эхэ хонидоо хашаа хорёо соонь шадаал һаа удаан хаахагүй, дулаан намдуу үдэр дүтэ тойрон бэлшээжэл байха гэжэ оролдодог. Энэ ушарта хонид бээрэг тулюур болохогүй, нооһониинь шье унахагүй, шанартай байдаг.

Хурьгадаа кошарно-базова аргаар, нарин нягтаар түлжүүлжэ, өөдэргэн томохон болоһонуудынь 10—20 минутын туршада үдэр бүхэндэ газаа хорёо хүһамаг соо гаргана. Үбһэнэй шүүһэ хурьгадта уулгахадань угаа һайн.

Үшөө 250-яад хурьгадые абажа, 100 хонинһоо 100 хурьга түлжүүлхэ, хонин бүхэнһөө 3,5 килограмм нооһо хайшалха социалис уялгаяа эдэнэр бэелүүлхэ хүсэлтэй, бэелүүлхэ аргатайшье.

— КПСС-эй ЦК-гай февралиин Пленумые эрхим амжалтаар угтаха гэлсээбди, угтахашьебди. Нэгэшье хурьган гарзалуулагдахагүй, баргажанайхидай уряада иигэжэ харюусанабди,— гэжэ Г. И. Рыжаков этигэнгеэр хөөрэнэ.

И. Макальский.

Түл абалга түлэг дундаа

ТҮНХЭН. Зүүн Саянай колхозой хонишон Шагдар Лопсонович Шарнаев 100 эхэ хонин бүриһөө 100-һаа үсөөн бэшэ хурьга абаха зорилготой. Мүнөө хонидынь хурьгалжа эхилэнхэй.

—105 хурьгатай болообди. Тэдэнээ дулаан байра соо һайнаар харууһалжа, түлжүүлжэ байнабди. Абаһан уялгаяа дүүргэхэбди,— гэжэ тэрэ хөөрэнэ.

С. Балдаков.

Һургуули Бүлэ Олониитэ

„Володидо тудаһан бүрхэг үдэр“ гэһэн статья тушаа

Володя һураха ёһотой

Алцагай 8 жэлэй һургуулиин директор нүхэр Цагановай дурагүйдэһэн дээрэһээ Володя Болотов хахад жэл соо һурангүй ябаа. «Буряад үнэн» газетэ энэ хүбүүнэй хуби заяанда хамааралсаха баатай болобо. Иигэжэ ехэ хөөрэлдөө яриидаан болоһоной һүүлээр байгша оной январиин 16-да эхэнь Володя хүбүүгээ һургуулида асараа гэжэ Алцагһаа редакцида мэдээсэбэ. Теэд энэ хэрэгтэ хабаатай олон хүнүүд ямар албан хойрогоор хандаа гээшэб. Энээн тухай хүнүүд һанамжаяа хэлэнэ.

Дороһоо үдэһэн залуу үетэниие хүн зон, тойрон оршоһон байдал, байгаали баран бүгэдэ хүмүүжүүлдэг гээшэ. Тиихэдэ хүнүүд алинһааншье урид, юунһээшье даамгайгаар хүмүүжүүлдэг. Тиимэ тула түрэлхид ба багшанар түрүүшын ондо хам оролсон оролдохо ушартай гээд А. С. Макаренко хэлэһэн байдаг.

«Володидо тудалдаһан бүрхэг үдэр» гэжэ корреспонденцитэй танилсаад байхада, суута совет педагогой энэ заабари үгэнүүд һанаанда ороодхино. Гэхэтэй хамта, нүгөө педагог Алцагай найман жэлэй һургуулиин директор нүхэр М. Д. Цаганов энэ арба гаратайхан Володя хүбүүнэй хүмүүжэлгын хэрэгтэ ямар хойрогоор хандаа гээшэб? Хэдэн жэлэй урда тээ бүгэдэ ниитын һуралсал тухай Хуулиин абтаагүй байхада нигээ һаа, Цаганов үшөө бэеэ аршалжа хэлэхэ хэды үгэтэй байжа магад байгаа гэлэй. Харин мүнөө...?

Минии мэдэхэ Үльдэргын найман жэлэй һургуули (директорынь нүхэр Ц-Н. Номтоев) һураха наһанай аад, үетэнһөө гээгдэһэн, бэеэр томо үхибүүдэй һургуулиһаа дайгаад, гүүртэдэ эшээлээд байһыень колхозой правленеэр захадуулан, һургуулидань тэхэрюулжэ асаржа байгша. Бэшээр аргагүй.

«Хүбүүгээ би огто мөөрэнэгүйб» гэжэ Володиин эхэ Дулма Болотова хэлэнэ. Володиие хэншье мөөрэнэгүй. Буруу юумэ хээ. Теэд һургуулида оройдоо абтахагүй гэхэдэ хайшаа юм даа? Тэрэнэй буруу ябадалаа ойлгожо, саашадаа заһарха газарынь — һургуули ха юм.

Володя һураха ёһотой.

Э. Бальжинимаев.

Үльдэргэ нютаг.

Эхын нюдэн нёлбоһотой...

Найман жэлэй бүгэдэниитын һуралсалай бэелүүлэгдэжэ байгаа үедэ һургуулиин наһанай нэгэшье үхибүүе орхихогүй, һургуулидань хабаадуулха гээшэ гэгээрэлэй эмхи зургаануудай, сомоной Совердүүдэй, һургуулиин ударидагшадай ба түрэлхид бүхэнэй нангин уялга болоно.

Һаяхан «Буряад үнэн» газетын 303 номерто толилогдоһон «Володидо тудаһан бүрхэг үдэр» гэжэ нүхэр Ц. Дугаровай статья уншахадаа, сэдьхэлээ хүдэлгэнгүй, бишыхан Володиие, тэрэнэй эхые хайрлангүй, тэндэ заагдаһан албан хойрог ахамад ноёдто эбүүрхэнгүй мэдэрэлтэ хүнэй уншахын аргагүй байба. Би 35 жэлдэ Володя шэнги бишыхан хүүгэдые һургажа ябанаб. Энэ статья уншахадаа, нюдэндэшни арбан гурба наһатай, нялха бишыхан нюуртай Володя хүбүүн харагдаад лэ байха ха юм. Володиин эжы, хүбүүгээ һургахаяа жүдхөөшэтнай зүб даа, хэншье үрэтэй хүүгэдтэй, тэдэнээ һургаха, хүмүүжүүлхэ, хүнэй зэргэдэ хүн болгохые оролдодог ха юм. Теэд Володя ямар ехэ гэмтэ ябадал хэһэндээ һургуулиһаа таһарха, хүмүүжэл болбосоролһоо хохидохо болоо гээшэб?

Геологуудай отогһоо фотоаппарат хорхойтоод хэдэн хүбүүд абашаһан байгаа юм гү даа. Теэд буруугаа мэдэрээд, үглөөдэрнь бусаагаа ха юм. Тэрээнһээ урдашье, хойношье хүнэй юумэ тэрэ өөрөө мэдэжэ абадаггүй байгаа гэжэ мэдэхээр лэ.

Фотоаппарат хулууһан байба гээд, һургуулиһаань холодуулхада хэн тэрэниие һургажа, хүмүүжүүлжэ абаха гээшэб? Хэдэн үхибүүдтэй эхэнь оролдоо. Теэд һургуулинь, багшанарынь хаана хоргодоод байба гээшэб? Манай һанахада, һургуули, түрэлхид, олониитэ хамтынгаа хүсөөр Володя мэтэ багашуулай гарыень ганзагада хүргэхэ ёһотой байһаниинь лабтай.

«Би шинии хүбүүе яаха хүмбиб» — гэжэ сомсоведэй түрүүлэгшэ нүхэр Бадмаевай харюусаһаниинь бэеһээ холо болгоһон хэрэг гээшэ ааб даа.

Алцагай найман жэлэй һургуулида хэдэн зуугаад һурагшад һуралсажа байха юм бээ. Теэд энэ һургуулиин директор нүхэр Цагановай тэрэ олон һурагшадыень арбан гурбатай гансахан Володя муу юумэндэ һургаха гэжэ айгаад, һургуулидаа абахаяа арсаашань жэгшүүритэй шэнги байна. Володиин эхэ директорэй кабинедһээ нюдэндөө нёлбоһотой гарахадаа, тэрэ баярай нёлбоһон бэшэ, харин гомдолой нёлбоһон байгаа бээзэ даа. Володиин эжын ОНО-дошье ябууһан мэдүүлгэ галда шатахагүй, үһанда шэнгэхэгүй хабтаһан соо хэбтэшooшонь гомдолтой. Теэд тэрээхэн мэдүүлгэнь миин саарһан бэшэ, харин тэрээн соонь ургажа ябаһан амиды хүнэй хуби заяан байгаа ха юм.

Иигэжэ хүнэй хэрэгтэ, тэрэнэй хуби заяанда албан хойрогоор хандаха гээшэ манай партиин, совет хуулиин заабари захяае хазагайруулһан хэрэг болоно.

Володя хүбүүн мүнөө ямар һургуулида, ямар һуралсана хаб, энэ асуудалда Зэдын ОНО-е даагша харюу бэшэхэ бээзэ гэжэ найдагдана. Бишыхан Володиин хуби заяанда албан хойрогоор хандаһан ябадал олониитын шиидхэбэридэ гараг лэ. Түбхын түрүүндэ гэгээрэлэй министерство анхаралаа хандуулха бээзэ гэжэ хүлеэгдэнэ.

Н. Намсараев,

РСФСР-эй һургуулиин габьяата багша.

“Володидо тудаһан бүрхэг үдэр“ гэһэн статья тушаа.

Хүндэ үхибүү хүмүүжүүлхэ тухай.

Научно-практическа конференци.

Багша-хүмүүжүүлэгшэ.

Багшанар, гэр бүлынхид.

Һурагшадай шүлэгүүд.

Ород хэлэ ба литературын багша Степанида Георгиевна Алексеевагай 6-дахи «в» класста хэшээлээ үнгэргэжэ байхадань энэ зураг буулгажа абтаба. Энэмнай Түнхэнэй аймагай Жэмһэгэй 11 жэлэй һургуулиин эрхим багшанарай нэгэн юм. Даадаг классынь һургуули соогоо түрүү һуури эзэлэнхэй.

Энэ һургуулиин 8-дахи «б» классай бүхы һурагшад 5 жэл удаагаар нэгэ класстаа хоёр жэл һуунгүйгөөр бултадаа дүүргэжэ гарана. Мүнөө жэлдэшье энэ класс түрүү һуурида гараба. Удаань 6-дахи «в» класс ябана.

Жэмһэгэй һургуули аймаг соогоо ехэ һургуулинуудай нэгэн юм. Эндэ 754 һурагшад һуража байнхай. Һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри улам һайжаруулха зорилгоор эндэхи багшанар Липецкэ областиин багшанарай онол арга ажалдаа хэрэглэдэг болонги.

С. Балдуевай фото.

Голой эрһедэ

Аршаанта. Мэлмэрэн долгин эрьеэ сохин
Аашатайгаар шолшогонон эбхэрнэ.
Олон жэл—булагай сээжэһээ эхилжэ,
Орьёлон бусалан арюунаар дэлбэрнэ.
...Үдын халуунда эсээб үнеэдээ туужа,
Ундаяа харяанаб эрьедэнь һуужа.
Аман соом шүдэмни хаха ташана.
Бишыхан шулуу шэдэнэм,
гүнзэгы руу унаа.
Багха булингиртаад сэбэрлэгдэнэ дахин.
Ямар зохид бэ
Ялаганан долгиной миралхы
харахада...

Ч. ГУРУЕВ,

Хэжэнгын 11 жэлэй һургуулиин һурагша.

СЭХИР

Үндэр һарьдагһаа удхатай
Үргэн талаарни урдагша
Аалихан намдуу урадхалтай
Аажамхан Сэхир мүрэн.

Сэлгеэхэн Сэхир мүрэмни
Сэсэгээр эрьеэ шэмээлши.
Халюуран нэмжээрэе таряаландаа
Хамагһаа үлүү дуратайлши.

Урданал мүрэмни долгёороо наадаад,
Уһанайнгаа шубуудые үлгыдэн байнал.
Уулаһаа эхитэй Сэхир мүрэнһөө
Умдалжа малнууд ханан байнал.

Минии нютагай һудаһан—
Мүльһэн һарьдагай Сэхир
Харьялан шудханаш Зэдэдээ..
Халуун сэдьхэлш болонхойл хэтэдээ.

Аркадий Хадаев,

Санагын һургуулиин һурагша.

ЗЭДЭ.

Нютагаа шэртэнэм

Элдин нютагайнгаа дайдые,
Эсэшэгүй нюдөөр шэртэнэм.
Саб сагаан хүнжэлынь
Сарюун байна даа гэнэб.

Аргамжата туяагаар сасарһан
Алтан нарандаа игаанаб.
Аятай зохидоор хоншуутаһан,
Аажамхан агаараарнь амилнаб.

Доромни—хүрьһэтэ дайда,
Дээрэмни—үүлэгүй огторгой,
Дуулима дайда нэмжыжэ,
Дууран, нойрсожо хэбтэнэ.

Эй!-ээ-э!.. Тала дайдамни,
Элдин хонгор нютагни.
Шэмэгүй энэ таладашни
Сэдьхэл зүрхэмни татанал.

Г. Раднаева,

Бургалтайн 8 жэлэй һургуулиин һурагша.

Үдэр бүриин анхарал хэрэгтэй

Һаяхан Хори тосхондо багшанарай научно-практическа конференци боложо үнгэрөө. Аймаг доторoo Хориин дунда һургуули эгээл томо һургуулинуудай нэгэниинь гээшэ. Тиимэһээ тус һургуулиин директор нүхэр П. М. Борголов КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри эрид һайжаруулжа байһан тухайгаа багшанарта хөөрэжэ үгэбэ.

Һурагшадай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайжаруулхын тула тус һургуулиин олонхи багшанарай эдэбхи үүсхэл гаргажа, үнэн зүрхэнһөө оролдожо байдагынь 9 «б» классай хүтэлбэрилэгшэ Е. И. Красноруцкаягай элидхэл гэршэлнэ. Нүхэр Красноруцкая олон жэлэй туршада Хориин дунда һургуулида ажалладаг, тиимэһээ өөрынгөө баян дүй дүршэл тухай сугларһан багшанарта дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөө. Тэрэнэй 9-дэхи класс хэдэн ондоо классуудһаа сугларһан һурагшадһаа бүридхэгдэһэн байгаа. Тус классай һурагшадые эбтэй эетэй коллектив болгон хүмүүжүүлхын тула Евгения Илларионовна ехэхэн оролдолго гаргаһан юм. Түбхын түрүүндэ һурагша бүхэнэй абари зан, һайн ба муу талыень элирүүлжэ эхилээ һэн. Сүлөө сагтаа үхибүүдтэй хөөрэлдэжэ, тэдэнэй ажабайдал, һонирходог юумэн тухайнь мэдэжэ абадаг байгаа. Һурагша бүхэнэй эрилтэ һонирхолые багша хараадаа абажа, хүмүүжүүлгын түсэб табидаг, тэрэнээ хамтын суглаан дээрэ хэлсэжэ, һурагшадай һанамжа, дурадхалые оруулан баталагдадаг юм. Мүнөө һурагшадынь өөһэдөө түсэб табижа һуранхай.

Нүхэр Красноруцкая һурагшадай эдэбхи үүсхэл ямар аргаар хүгжөөдэг тухайгаа, хүмүүжүүлгын удхатай ямарнууд түсхай литературын үдэшэнүүд болон бусад һонирхолтой хүдэлмэри ябуулжа байһан тухайгаа эли тодоор хөөрэжэ үгөө.

Тус һургуулида хими заадаг багша Л. А. Пластинина партиин ЦК-гай декабриин Пленумэй боложо байха үедэ Москвада семинарта байһан юм. «Арадай ажахыда химиин удха шанар» гэһэн асуудалаар тэрэнэй хэлэһэн элидхэлые сугларагшад угаа һонирхон шагнаа.

Х. Намсараевай нэрэмжэтэ Хэжэнгын дунда һургуули республика доторнай мэдээжэ ха юм. Тус һургуулиин коллектив ургажа ябаһан залуу үетэниие коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Тус һургуулиин директор нүхэр Баяртуев Д. Г. түрэлхидэй дунда һонирхолтой хүдэлмэри ябуулдаг, үхибүүдые ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлдэг тухайгаа хөөрэжэ үгэһэн байна.

Элидхэлнүүдэй һүүлээр олон багшанар, конференцидэ хабаадагшад нүхэд Мазаев (милици), Дугаров (военкомат), Доржиев (культурын таһаг) болон бусад хүнүүд хүүгэдэй дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри эрид һайжаруулхын тула юу хэхэб гэһэн һанал бодолнууд тухайгаа хөөрөө.

Хоёрдохи үдэрынь багшанар секционно хүдэлмэридэ хабаадалсаа.

Д. Ошоров.

Гэгээрэлэй министерствын инспектор.

Хүн болохо багаһаа,
Хүлэг болохо унаганһаа

Һайн һайхан сэдьхэлтэн

Монгой найман жэлэй һургуулиин долоодохи классай һурагша — нэгэ хүбүүн тон хүндэ, зүрюу зүдхүү зантай байба. Номоошье үзэхэгүй, упражненүүдээшье буулгажа бэшэхэгүй тэрэ хүбүүн саг үргэлжэ муу сэгнэлтэ абадаг һэн. Өөрынгөө мууе мэдэрхэгүй, би бэрхэб, би һайнби, намай багшанар шоолоно, газаалана гэжэ бодоод, багшын хэлэхые шагнахагүй, багшатай үһэрилдэхэ», нүхэдтөө һаалта хэхэ.

Теэд... яалтай гээшэб, иимэ үхибүүе? Багшанар энэ хүбүүнтэй яһала зободог, зэмэлхэ хараахын хажуугаар бага сага магтаадшье турш ададаг болобо. Муугаар харюусаашье хадань «хоёр» гэһэн сэгнэлтэ зарим ушарта табингүйгөөр орхидог болобо. Классай хүтэлбэрилэгшэ Агния Михайловна Андаева илангаяа ехээр түлидаг һэн.

Хүхирөөндэ дуратай, хараалгаха, намнуулха дурагүй тэрэ хүбүүмнай бага багаар һайжаржа эхилбэ. Хоёрдохи четвертиие нэгэшье «2» гэһэн сэгнэлтэ абангүйгөөр дүүргээ, тиихэдэ нэгэдэхи четвертиие муугаар лэ дүүргээ бэлэй. Энэ хүбүүнэй һайжарха, заһарха хэрэгтэ гансашье багшанарай «уран», «нарин» арга туһалаа бэшэ, харин Ирма Юльевна Худяковагай һайн заяатай хэрэг шиидхэхы үүргэтэй байлсаба.

Энэ эхэнэр Мон нютагта үнинэй һуудаг, һайн һайхан зантай нүхэр юм. Өөрынь хүбүүн мүн лэ тэрэ долоодохи класста мүнөөхи журамгүй хүбүүнтэй хамта һурадаг. Ирма Юльевна өөрынгөө хүбүүн Сергейһээ хамта һурадаг тэрэ нүхэр тухайнь мэдэжэ абаба. Тэрэнь хара багаһаа эсэгэһээ гээгдэһэн, өөрынь эхэ хүбүүгээ абга эжыдээ хаяад, хадамда ошоһон, тэрэ абга эжынь яһала оролдожо ашаяа эдеэлүүлдэг, хубсалуулдаг байбашье, саг үргэлжэ хараажа, шалижа шабшажа, налижа сохижо байдаг зантай. Энэ хүбүүнэй журамгүй болохо ябадал нимэшье шалтагһаа боложо болоо ха гээд һанахаар.

Энэ мэтые бултыень мэдэжэ абаһан Ирма Юльевна өөроо хэды сүлөө забагүйшье һаа, Монгой найман жэлэй һургуулида драматическа кружок бии болгоод, мүнөөхи журамгүй һурагшые тэрэ кружогтоо хабаадуулалсаба. Шэлэжэ абаһан пьесэ сооһи дуратай ролиень мүнөөхи хүбүүндэ наадуулба. Кружогойхид ганса рольнуудые сээжэлдээд наадаха бэшэ, харин өөһэдөө зураха, будаха, декораци ба маскануудые хэдэг байна. Энэ янза бүриин ажал драматическа кружогто хабаадагшадые бултыень һонирхуулба. Тэдэнэй тоодо мүнөөхи журам муутай хүбүүмнайшье бии хамнай даа. Һайндэрнүүдтэ: ноябриин 7-до, декабриин 5-да, шэнэ жэлдэ тэдэ кружогойхид һони һонин пьесэнүүдые табижа, бүхы һургуулиингаа үхибүүдые, бүхы тосхоной зониие баясуулба. Илангаяа «Старик Хоттабыч» гэжэ пьесэ ехэл һонирхолтой байба. Хүбүүн үдэрһөө үдэртэ зайжа ябаха забдагүй болоод, элдэбын хүнүүдээр эндэ тэндэ һүни орой болотор нүхэсэжэ ябахаяа болёо, пьесэнүүдэй рольнуудые сээжэлдэжэ наадахадаа хүнүүдэй һайн, муу талые гүнзэгыгөөр ойлгожо, һуралсалдаа, нэн түрүүн уран зохёолдо ехэ дуратай болобо. Бидэнэр тэрэ хүбүүнэй нэрэ зорюута нэрлэбэгүйбди, нэрлээдшье яахамнайб. Магад арай уридшье тэрэ хүбүүе магтажа, тархи толгойень эрьюулжэ болохобди. Тэрэ һайн һайхан хэрэг үүсхэгшэ Ирма Юльевна Худякова тухай хэдэн үгэ хэлэе.

Анха түрүүн Ирма Юльевна Москвагай Суриковай нэрэмжэтэ уран зураашадай институт дүүргэжэ, Эрхүүгэй уран зураашадай училищида багшаар эльгээгдээ һэн. Тэндэ үни удаан хүдэлжэ, гурбан үхибүүтэй болоод байхадань нүхэрыень—С. С. Худяковые Буряадай АССР-эй Түнхэнэй аймагай барилгын трестын главна бухгалтераар эльгээгээ юм. Ирма Юльевна багшынгаа ажалые хаяха баатай болоо һэн. Тэрэ гэһээр үнихэн болоо. Хоёр үхибүүдынь институтта һурана, гурбадахинь, мүнөөхи хүбүүнтэймнай хамта, долоодохи класста һурадаг, өөрөөшье яһала наһажаал болоо. Тиибэ яабашье Ирма Юльевна чертежницоор ажалладаг, хажуугаарнь һайн дураараа, ямаршье түлөөһэгүйгөөр драматическа кружок хүтэлбэрилнэ.

Һайн һайхан һанал сэдьхэлтэй Ирма Юльевна Мон нютагтаа хүндэтэй юм. Туранай сомоной Совердэй депутадаар хэдэн дахин һунгагдаһан, мүнөөшье депутат, ехэхэн ажал ябуулжа байдаг. Депутат Ирма Юльевна бүхы юумэнэй түлөө һанаагаа зобожо, хэнэй үхибүүе интернадта оруулхаб, Монгой магазинуудай ажалые үшөө һайн болгохо, үхибүүдэй саад ехэ болгохо, һургуули шэнээр барюулха гэжэ байгаад олон асуудалнуудые өөрынгөө үүсхэлээр табижа, заатагүй шиидхүүлдэг юм. Энэл даа, манай депутат, арадай зараса! Хэн нэгэн Мон нютагта ерээ һаа, Ирма Юльевнатай уулзаха байха. Үндэр бэетэй, урин зулагай нюурайнь энеэбхилһэн нюдэнүүд хүн бүхэниие налагай зохидоор харан байдаг.

Статьягайнгаа түгэсхэлдэ нэгэ хэдэн үгөөр үшөө хоёр эсэгэнэрэй нэрэ дурдая. Юундэб гэхэдэ, тэдэнэр хаба зэргээрээ үхибүүдые хүмүүжүүлгэдэ, һургуулидаа туһалдаг зонууд.

Нэгэдэхинь, нүхэр Зальцман Борис Александрович болоно. Энэ эсэгэ—радиотехник юм. Ажал хүдэлмэриингөө хэды ехэшье һаа, Монгой найман жэлэй һургуулида һайн дураараа, түлөөһэгүйгөөр радиодо дуратай үхибүүдэй кружок эмхидхээ. Тус кружок недели бүхэндэ хэшээл хэдэг, тэрээндэ 6—8 классай найман үхибүүд ябана. Тэдэ кружогойхид, илангаяа, хоёрынь, нэрлэбэл Казаков Дёмин хоёр, ехэхэн амжалтануудые туйлаад байна: ямаршье маркын радиоприемнигуудые заһаха, суглуулха шадалтай.

Павел Иванович Гулин һургуулиин түрэлхидэй комитедэй түрүүлэгшэ юм. Энэ нүхэрэймнай эдэбхи үүсхэлээр һургуулиин үхибүүдэй найр нааданууд ба амаралтануудынь һониноор үнгэрдэг болонхой. Жэшээлхэдэ, шэнэ жэлэй ёлко, амаралтын үдэрнүүд үхибүүдтэ аша туһатайгаар, марташагүй зохидоор үнгэрөө. Елкомнай гоё һайхан наадангхайнуудаар шэмэглэгдэнхэй, үнгэ бүриин лампочкануудые зүүнхэй зал соогоо эрьелдэжэ байба. Тиихэтэйгээ хамта зарим нэгэ лампануудынь унтаржа, бэшэниинь носожо байха юм. Иимэ ёлко дүтэ нааша байгаагүй. Энэ мэтэшэлэн мүльһэн дээрэ ёлко тодхогдонхой, элдэб янзын наадануд үдэр бүридэ таһараагүй. Үхибүүд яһала баярлаа, сэнгээ. Энэ ажалда нүхэр Гулин ехэл оролдоо. Өөрөө электрик, ажалдаа ехэ дуратай хүн.

Үхибүүдые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ хүсэ шадалаа гамнангүй хүдэлдэг иимэ һайн һайхан сэдьхэлтэй хүнүүд—эхэ эсэгэнэр манай хажууда үдэр бүри ажаллажа байдаг лэ даа.

Д. Д. Лыгденов,

багша.

Энхэргэн сэдьхэлээрээ...

Түрүүн сугларһан эгээл багашуул бэе бэеэ танихагүй байһанай эрхээр абяа шэмээгүй партадаа һуужа байба. Ном, дэбтэр гартаа бариһан залуухан багшын орожо ерэхэтэй сасуу «дэрд» гээд бодоодхино. Мэндэшэлэлсээд, танилсаһанайнгаа һүүлээр залуу багша түрүүшынгээ хэшээлнүүдые эхилээ бэлэй.

Иимэ түрүүшын уулзалгаһаа хойшо Дэмбэрын Цыбикова нилээдгүй олон жэл соо багшаар хүдэлжэ ябана. Нилээдгүй олон һурагшадынь элдэб мэргэжэлтэд болонхой.

Энэ хорин жэл соо багша Цыбикова һурагшадайнгаа дэбтэр шалгажа олон лэ һүни орой болотор һууһан байха. Үдэртөө хэшээл үнгэргэхэһөө гадна, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулха, тоолүй үхибүүдтэй тусгаар хөөрэлдэхэ мэтээр багшын ажал ехэ ха юм даа. Багша Цыбикова энэ үе соо үнэн зүрхэнһөө хүдэлжэ, үхибүүдэй ёһотой багша, хүмүүжүүлэгшэ боложо шадаа гэжэ тоб шалхо эрхэтэйбди. Үхибүүдые хоёрдохи жэлээ нэгэ класстань һуулгахагүйн тулада ехэ оролдолгоёо гаргадаг юм.

Багша Цыбикова мүнөө жэлдэ Галбайн һургуулиин 2-дохи класста заана. Жэлэй түрүүшын хахад соо бүхы һурагшадынь нэгэшье «2» гэһэн тэмдэггүйгөөр гараһан байна. Үхибүүдтээ эхын энхэргэн сэдьхэлээр хандадаг гэжэ Галбай нютагтаа магтаалтай юм.

С. Ардуев.

Түнхэн.

Багшанар малшадтай хөөрэлдэнэ

Коридор соогуур уни тооһон болоторoo гүйлдэхэ, носолдохо гү, али үгышье һаа, класста ороод ерэхэдэшни саарһаар шэдэлдэжэ, шаг шууяа татажа байха. Эдэ бүхэндэнь захадаха, зандаха хүн багшал ха юм даа... Эдэнэрэй дунда нэгэ тоомгүйхэн хүбүүе хараад, гэртэхидынь хаана, али фермэдэ бэлэй гээд һанаха зуураа, Алла, Дэрээн, Улан, Бархан нютагуудые багша толгойдоо оруулна.

— Хүдөөгүүр ябажа эхэ эсэгэнэрэй суглаа хураал хэхээр боложо байна бэшэ гүбди,— гэжэ Хурамхаанай 11 жэлэй һургуулиин багшанар зүбшэн хэлсэбэ. Һуралсалай хахад жэл үнгэрбэ. эхэ эсэгэнэрэй урда тоосоо хэхэ саг ерэбэ. Һургуулида эльгээһэн үхибүүднай ямараар һурадаг юм ааб, хэр зэргэ журамтай ааб гэхэ мэтэ асуудалнууд холын фермэнүүд болон заимкануудай малшад, хонишодые һонирхуулна ёһотой.

Үбэлэй амаралтын үедэ хэн, хаанахи фермэ, заимкануудта ошохоб гэлсээд, багшанар холын Алла, Улан, Бархан болон бусад нютагууд ошохоор гараба. Гэр бүлынхидэй суглаануудые үнгэргэхэдөө уласхооронын байдал гү, али түрэл эронойнгоо һонинууд тухай хэлэжэ үгэдэг заншалтай болонхой.

Энэ һургуулиин багшанар гэр бүлынхидэй — Хурамхаанай болон Дэрээнэй совхозуудай ажалшадай дунда суглаануудые үнгэргэнэ. Жэшээлхэдэ, багшанар А. А. Дандаров, Д. Ж. Бубеев, Д. Н. Нимаев гэгшэд Алла, Улан, Бархан ошожо, үхибүүдэйнгээ эхэ эсэгэнэртэй уулзаба. Мүн Хурамхаанай совхозоор хэдэн багшанар ябаа.

Энэ һургуулиин һуралсалай таһагые даагша Ханхай Цыбикович Цыбиков Хурамхаан нютагай ажалшадай урда «КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленум ба үхибүүдые хүмүүжүүлгэдэ эхэ эсэгэнэрэй үүргэ» гэһэн темээр элидхэл хэбэ.

Багша Эрдынеев Дашинима Раднаевич Мүргэн гэжэ нютагта ошожо, мүн энэ темээр гэр бүлынхидэй суглаа үнгэргэхэдөө, КПСС-эй ЦК-гай декабриин Пленумэй хүдэлмэриин дүнгүүд тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэбэ.

Бүхы багшанар ошоһон лэ газартаа «Голос школы» гэһэн ханын газетэ гаргажа ябаа. Тэндэнь үхибүүдэй һуралсал, журам тухай статьянууд толилогдонхой.

Заримдаа энэ һургуулиин багшанар һурагшадтайгаа, лектортэй хамтаржа, холын фермэнүүдэй малшадта концерт харуулдаг болонхой.

С. Очиров.

БУРЯАД ҮНЭН

3-дахи нюур.

1964 оной январиин 23.

Полимерээр хэгдэһэн үе мүсэ

Уушханай ханяада аргалдаг Новосибирскэ институдай клиникэдэ ехэ үбшэн 19-тэй Люба басаган Магаданай областьһоо асарагдаба. Тэрэ багаһаа хойшо яһанай туберкулёзто нэрбэгдэһэн байгаа. Тиин басаган ябажа шадахагүй, баруун хүлынь тахир болошоо һэн.

Бактери аладаг эмээр аргалһанай һүүлдэ хирург, медицинын эрдэмэй кандидат Михаил Свирежев үбдэгэйнь үе мүсые залажа, туберкулёздо эдигдэһэн үбшэн газарыень абажа хаяа бэлэй. Тиигээд врач пластическа материалай — поливинилформалиин хоёр нимгэхэн хуудаһые операци хэдэг хутагаханаараа үе мүсын гадар талын түхэлтэй болгоод, үбдэгэйнь яһанда оёжорхиһон байна.

Хоёр неделиин үнгэрхэдэ гипсэ боолтонь абтажа, басаганда эмнэлгын гимнастика хэхэ гэжэ заагдаба. Гурба һарын үнгэрхэдэ операци хэгдэһэн хүлынь гүйсэд һайжаран эдэгэбэ. Мүнөө Любын бэе һайн. Тэрэ ажаллахаһаа гадна, хүнгэн солбоноор ябадаг, үшөө санаар һолжордог.

— Яһанай туберкулёз — бүхы махабадай хүндэ үбшэн — аргалагда гүй гэжэ тоологдодог байһан гээд,— хирург Михаил Свирежев АПН-эй корреспондентдэ хөөрөө.— Олон удаан жэлнүүдтэ гипсэ боолтотой хэбтэхэдэшье, санатори-курортдо аргалуулхадашье — эдэ бүгэдэ үбшыень имагтал залираахаһаа бэшэ туһа хүргэдэггүй байгаа. Хирургическа операци хэхэдээшье, үбшэн газарыень абажа хаяад лэ дүүргэхэ. Үшөө энээнэй эсэстэ анкилоз эхилжэ, үе мүсэнь хүдэлхэеэ болишохо. Игэжэ хүн инвалид (эрэмдэг) боложо һалаха.

Бактери аладаг препарадууд болон тон шэнэ химио-терапевтическэ зүйлнүүд туберкулёз аргалхада ехэ туһа хүргэдэг гээшэ. Санаторно-ортопедическэ аргаламжатай тэдэниие нэгэдүүлээд байхада, хирургическа операци хэжэ, үбшэнтэниие гүйсэд эдэгээхэ арга олгогдоно. Эсэстэнь яһанай туберкулёздо нэрбэгдэһэн орган ямаршьегүй хуушан хэбээрээ үлэнэ.

Бидэ юһэн жэлэй туршада зуу тухай операци хээбди. Туберкулёзой гуламтын ямар шэнжэтэй байһанһаа хайшан гэжэ операци хэхэнь дулдыдаха. Жэшээнь, үбдэгэй үедэ жаахан үбшэн газартай һаань, тэрэниие абажа хаяад шархань бүхөөр оёгдожо, гипсэ боолто хэгдээд, бактери алаха эмнэлгэ хэгдэнэ. Тиигэжэ 2—3 неделиин үнгэрхэдэ таяг тулаад ябахыень үбшэн хүндэ зүбшөөгдэдэг. Харин 2—3 һарын үнгэрхэдэ тэрэнэй тулгуургүйгөөр ябахадань хамаагүй болохо. Һүүжэ ташаанай яһанай, тохоногой үе мүсын туберкулёзтэхэдэ бидэ иимэ операци хэдэгбди.

Харин үе мүсын досоогоо ехээр гэмтэһэн байгаа һаа, тэрэ абажа хаягдадаг. Үе мүсэ поливинилформалиин пластинкануудаар һэлгэгдэдэг. Энэ сагаан үнгэтэй пластическа материал уян зөөлэн, холбохо арһан мяхаар түргэн ургадаг. Операци хэһэн үе мүсын хүдэлжэ байхада поливинилформаль үбдэхөөлгэдэггүй.

Игорь ТВЕРСКОЙ.
(АПН).

Арсеньевскэ модо болбосоруулдаг комбинадта хэгдэдэг мебельнүүдые хүн зон ехэ дуратайгаар худалдажа абадаг. Тэрэнь хараха дашье аятай зохид, бата бүхэ, сэбэр гоё юм. Һаянай энэ комбинадта модоной сабуугай орондо искусственна дабирхай хэрэглэгдэдэг болоо. Игэжэ хэгдэһэн мебель бүри һайн шанартай болодог, мүн түргөөр хатаагдадаг болоһоной ашаар хоёр дахин ехэ продукци үйлэдбэрилэгдэнэ, няадаг зүйлнүүдэй гаргашаньшье бага болоһон байна. Зураг дээрэ: Арсеньевскэ модо болбосоруулдаг комбинадай техническэ соведэй гэшүүд (зүүн гарһаа) Г. Рябов, Г. Журановский болон А. Стрельченко шэнэ мебельнүүдые хаража байна.

ТАСС-ай фотохронико.

Студентнэрэй туһаламжа

Үбэлэй шэмэрүүн хүйтэнэй үедэ республикын ажахынууд хонидоо түрүүлжэ, заахан, хөөрхэн хурьгадые олоор абажа эхилэнхэй. Хүдөөгэй хонишод, хурьгашадта өөһэдынгөө туһаламжа үзүүлхээр городой предприяти, эмхи зургаануудһаа олон хүдэлмэришэд эдэ үдэрнүүдтэ гаража эхилбэ. Буряадай хүдөө ажахын институдай зоотехнигүүдэй факультедэй хоёрдохи курсын студентнүүд Мухар-Шэбэрэй «Эрдэм» совхоздо ошохо дуратай байһанаа һаяхан мэдүүлһэн юм. Уржадэр эдэнэрэй дурадхал дэмжэгдэжэ, 17 студентнэр тус совхоздо хурьгадые абалсахаар аян замдаа мордобо. Студентнүүд Дашинимаев, Бурулева, Захарова, Климентьева, Разуваева гэгшэд үнгэрэгшэ жэлдэ энэ совхоздо техник-урэжүүлэгшэдээр ажаллаһан байгаа. Тиихэдээ эдэнэр нютагай залуушуулай дунда габшагай бэрхээр ажаллажа, совхозой хүтэлбэрилэгшэдэй зүгһөө һайшаал, магтаалда хүртэжэ ерэһэн юм. Эдэнэр мүнөө тус совхоздо өөһэдынгөө хэһэн ажалые шалгахаар ошобо ха юм.

Ю. Клочихина.

ЭСЭГЫН УДАМ ХҮБҮҮНДЭ

Агын үргэн уужам талаар хун сагаан хонин һүрэг миралзан бэлшэнэ. Тэдэ һүрэгүүд округой эрхимэй эрхим хонишодой харууһалдаг мал. Догойн «Россия» колхоздо тиимэ хонишод үсөөн бэшэ. Тэдэнэй тоодо Дамба Лхамажапов ороно.

Дамба эсэгэ тухайгаа хододоо һанажа, бодожо ябадаг. Гээшье һаа эсэгээ эрьежэ үнихэнэй ябаагүй. Теэд тэрэ үдэр абатайгаа уулзаха һамбаа олобо. Холоһоо хараад эсэгынгээ танижа ядан байһаниие һанахадаа хайралдаһаниинь хүрэжэ, ээлүүдгүй нюдэнһөөнь нёлбоһон мэлмэрнэ.

Үбгэрхэдөө абынь нюдэнэй гал бууража, һула харасатай болоо ха юм. Урдань тэрэ үбгэн хонишон ябахадаа һүрэг соохи хонидые нэгэ нэгээрнь илгаруулан зүһэлжэ танидаг хёрхо нюдэтэй байһандань хэншье арсахагүй. Мүнөө эсэгэнь дүрбэдэхи жэлээ амаржа һууна. Тиигээд бэеншье һөөл бэшэ, үндэр наһатай болоо. Абынгаа һанаха байха ашанар тухайнь хөөрэжэ, тэрэнэй сэдьхэл баярлуулха гэжэ Дамба эсэгэдээ ерээ. Тэдэ хоёрой хөөрэлдөөн ехэнхи хонишодой ажал тухай үргэлжэлөө. Дамбын дүршэл эсэгынхидээ хүрэхөөр бэшэ aаб даа. Лхамажап Дарижапов бүхэли наһаараа хонишон ябаһан хүн. Үрэжэл ехэтэ үнэн сэхэ ажалаараа хүндэтэй болоһон малшан. Нарин нооһото Забайкалиин үүлтэрэй хонидые бии болголсоһонойнгоо түлөө Ленинэй орденоор шагнагдаһан үбгэн.

«Эсэгынгээ амаралтада гарахада хүбүүниинь тэрэнэй ажалай эстафетэ дамжуулан абаа» гэһэн үгэнүүдые Дамба һанаадхина. Иимэ үгэнүүд Москвада болоһон залуушуулай Бүхэдэлхэйн фестиваль дээрэ дуулдаа һэн шуу. Игэжэ Дамба тухай хариин оронуудай делегацитай уулзалга дээрэ хөөрэлдөөн болоһон байгаа. Дамба тэрэнээ һанаад эрхэ бэшэ миһэрнэ. Тиимэ хадаа эсэгынгээ удам алдаагүй, алдахашьегүй магтаалтай хонишон. Комсомолой сог заляар үнэн зүрхэнһөө хүдэлөө.

Тэрэнэй ажалай алдар габьяа Хүндэлэлэй олон грамотануудаар тэмдэглэгдээ. Энэ эрхим хонишон ВЛКСМ-эй Шэтын обкомой гэшүүнээр һунгагдаһан байха.

Залуу хонишоной ажалда амжалта олоншье һаа, бэрхэшээлнүүд баһал дайралдадаг. Үнгэрһэн жэлдэ Дамбын һанаһан һаан хүсэһэндэнь хүрөөгүй. Үсөөн хурьгад абтаа. Ямар алдуу хээ гээшэбиб гэһэн элдэб олон бодол ойндоо шэбшээ. Дамба эдэ бүгэдэн тухайгаа эсэгэтэйгээ хөөрэлдэбэ.

Үбгэн хонишон хүбүүгээ ажаглан хаража, удаахан дуугай һуутараа аалиханаар иигэжэ хэлэбэ: «Эрдэни шулуун элэхэ бүреэ үнгэ ородог, эрэ хүн зобохо бүреэ ухаа ородог» гэһэн үгэ бии. Минии ажалда бэрхэшээл байгаагүй гээ гүш. Тиимэ юумэн яһала үзэгдэһэн байха. Ши хонин ажал тухай заабари уншажа шадаха эрдэмтэй хүн хадаа тэрэниие ойлгохо, мэдэхэ аргатайш. Хонишон ябаха гээшэ хүндэтэй хэрэг. Бидэш үбгэржэ, хоймортo гараабди. Манай халаан таанар — залуушуул гээшэт. Таанарһаа ондоо хэн эсэгэнэрэй хэрэгые үргэлжэлүүлхэб. Бэрхэшээлнүүд дабагдаха. Олон юумэн тухай эсэгэ хүбүүн хоёр удаан хөөрэлдөө. Үнэтэ зүбшэл үгтөө.

Абын захяа хонишон Дамбын ойндо бүхөөр хадуугдаа.

Д. Доржиев.

Темлюгэй Цемент—Шиферэй заводто

190 МЯНГАНАЙ ОРОНДО 239000 ТОННО...

ГЕОРГИЙ ФЕДОРОВИЧ Худяков тухай алдар суу манай заводой хүдэлмэришэдэй дунда дэлгэрһээр һара шахуу болобо. Ушарынь хэлэхэдэ, энэ нүхэрнай үндэр бүтээсэтэ ажалаараа шалгаржа, заводой хүдэлмэришэдэй дунда замай залууршан боложо шадаа бшуу. Хори гаран жэлэй туршада мантан томо «МАЗ»-уудые жолоодожо ябаһан Георгий Федорович долоон жэлэй түсэбые дүүргэлсэхэ хэрэгтэ хамсыгаа шуужа оролсоһон түрүүшын жэлһээ ехэ амжалта туйлажа эхилһэн намтартай. Энээнииень тэрэнэй үбсүүн дээрэ наранай туяа татан ялардаг «РСФСР-эй социалис мүрысөөнэй отличник» гэһэн тэмдэг гэршэлнэ. Георгий Федорович табан жэлэй туршада 190 мянган тонно ашаа шэрэхэ түсэбтэй һаа, тэрэнээ 239000 тоннодо хүргэжэ, табан жэлэйнгээ түсэбтэ даабариие дүрбэн жэлдэ дүүргэжэрхибэ ха юм.

Урма зоригоор билтарма, урагшаа һанаатай нүхэр Худяков өөрынгөө ажалай баян дүршэлдэ залуушуулые һургажа, мүн өөрөөшье һуралсажа ябадаг юм. Долоон жэлэй түүхэтэ түсэбэй баталагдахада Георгий Федорович 5 класс дүүргэһэн үнэмшэлгэтэй юм һэн. Харин мүнөө... Темлюгэй индустриальна техникумэй нэгэдэхи курсда һуралсажа ябанхай.

ГРАФИГАА ҮЛҮҮЛЭН ДҮҮРГЭНЭ

ҮНГЭРЖЭ байгаа январь һарын хорин хоногой туршада заводой хүдэлмэришэд габшагай бэрхээр ажаллажа гараба. Заводой бүхы цехүүдэй хэһэн ажалай дүн хаража үзэхэдэ, яһала һайн амжалта туйлагдаа. Тэдэнэй дундаһаа шатаалгын цехэйхид эрхим амжалтатай. Тус цехэй машинистнууд Георгий Бабинцев, Александр Устюжин гэгшэд халаан бүридэ даабариһаа гадуур 1,5—2 тонноһоо үлүү цемент үйлэдбэрилнэ. Мүн түүхэй эд бэлэдхэдэг цехэй хүдэлмэришэд хараалагдаһан түсэбөө холо үлүүлэн дүүргэбэд. Нүхэд Петр Гладков, халаанай мастер Людмила Синицына, Василий Федорович Прянишниковай хүтэлбэрилдэг комплексно бригадынхид илангаяа һайн үрэ дүн туйланхай.

В. Хомутников.

Холын хойто зүгтэ республикын геологууд үбэлэйшье үедэ ажал хүдэлмэреэ зогсоодоггүй юм. Хойто-Байгалай Чайскын геологуудай бүлэг хүдэлмэришэд эдэ үдэрнүүдтэ газар үрэмдэжэ шухаг хэбтэшэнүүдые бэдэржэ байнхай. Коммунис ажалай хүндэтэ нэрэ зэргын түлөө тэмсэжэ байһан Н. Н. Григорьевой хүтэлбэрилдэг бригадынхид эрхим амжалта туйлана. Үдэр бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэдэг тус бригада бусад геологуудай дунда шалгаржа, дамжуулгын тугханиие хоёрдохи һарадаа бүхөөр барижа ябана.

Зураг дээрэ: Чайскадахи геологуудай бүлэгые хүтэлбэрилэгшэ, ахалагша үрэмдэгшэ мастер Н. Н. Григорьев.

В. Николаевай фото.

Мэргэн буудагшад мүрысэбэ

Улаан-Үдэ городой предприятиин хүдэлмэришэд болон дээдэ һургуулиин һурагшадай дунда һаяхан мэргэн буудалгаар мүрысөөн үнгэргэгдэбэ.

Мүрысөөнэй түрүүшын үдэр бага аматай буугаар 50 метрэй зайда сагаалса буудалгаар үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ «Байкал» бүлгэмэй түлөөлэгшэ Николай Думнов эрхим амжалта туйлаа. Нэгэдэхи разрядтай Николай Думнов хэбтээд, һуугаад, бодоод буудахадаа 300-һаа 275 очко абаһан байгаа. Нүгөөдэ спортсменүүд Бальжиев, спортын мастер Яковлев гэгшэд 274, 268 очкотой боложо, хоёрдохи, гурбадахи һууринуудые эзэлбэ. Эдэнэрэй удаа эхэнэрнүүдэй дунда шанга тулалдаан эхилжэ, спортсменка бүхэн мэргээр буудахые оролдон, үни удаан саг соо сагаалсаяа бэдэржэ мэгдэбэд... Мүрысөөнэй дүн гаргахада Валентина Якимова 251 очкотой боложо, түрүү һууришье эзэлбэ.

Хоёрдохи үдэр. Энэ үдэр мэдээжэ мэргэшүүл пистоледээр 25 метрэй зайда сагаалса буудалгаар мүрысөө. Эрэшүүл сооһоо эгээн түрүүлэн мүрысэжэ ороһон спортын мастер Анатолий Яковлев 286 очко абаба. Түрүүлэн буудагшын амжалта һайжаруулхые хүсэһэн спортын мастер Юрий Жамбалов хэды оролдолго гаргабашье, 282 очко абажа һалаба. Табадахи ээлжээндэ мүрысэгшэдэй дунда илангаяа үсэд шанга тулалдаан болоо. Эндэ мүрысэһэн хоёрдохи разрядтай спортсменүүд Шарагулов Санжицыренов хоёр ээлжээ ээлжээгээр сагаалса буудажа, эндэ суглаарагшадай анхаралые татана. Дүн гаргахада нүхэрөө шүүхэһээ байтагай, 285 очко абажа, хоёрдохи һуури эзэлһэн байба. Игэжэ залуу спортсмен Санжицыренов нэгэдэхи разрядай нормо дүүргэбэ.

Эхэнэрнүүдэй дундаһаа 260 очкотой болоһон Мера Самбарова, 241 очкотой Утомичева, 236 очко абаһан Белоусова гэгшэд түрүүшын гурбан һуури эзэлээ. Хоёр үдэрэй туршада болоһон мүрысөөнэй дүн гаргахада «Торпедо» бүлгэмэй команда түрүүшын һуури эзэлһэн байна. Хоёрдохи, гурбадахи һууринуудые «Байкал», технологическа институдай команданууд эзэлээ.

Ц.-Д. Бальжиев.

Сагаан уларил

Улаан-Үдын гидрометобсерваториин мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр республика доторнай бага үүлэтэй, сэлмэг байха. Саһа шииг орохогүй. Баруун тээһээ һулахаар һалхилха. Байгал шадар 4—9, бусад нютагуудаар 14—19, Улаан-Үдэдэ үглөөгүүр 29—31, үдэртөө 16—18 градус хүйтэн байхаар хүлеэгдэнэ.

Январиин 24—25-най үдэрнүүдтэ бага зэргэ үүлэтэй, хойто захын зарим нютагуудаар бага зэргэ саһан орохо, һулашаг һалхитай байха. Байгал шадарай аймагуудай нютагуудаар һүниндөө 13—18, үдэртөө 4—9, бусад нютагуудаар һүниндөө 25—30, үдэртөө 12—17 градус хүйтэн болохоор хүлеэгдэнэ.

БУРЯАД ҮНЭН

4-дэхи нюур.
1964 оной январиин 23.

ХИЛЫН САААНАҺАА

В. И. Ленинэй зохёолнууд олоор хэблэн гаргагдаба

ПРАГА, январиин 21. (ТАСС). 1945 онһоо хойшо Чехословакида В. И. Ленинэй зохёолнууд 7 миллион тиражтайгаар хэблэн гаргагдаа.

«Юу хэхэб?» гэһэн номынь эндэ таба дахин хэблэн гаргагдаа гээд ЧТК агентство мэдээсэнэ. Энэ ном хамта дээрээ 141.150 хэһэг тиражтайгаар хэблэгдэһэн байна. «Алхам урагшаа, хоёр алхам гэдэргээ» гэһэн номынь мүн лэ таба дахин хэблэн гаргагдаһан байна. Хамта дээрээ энэ ном 72.150 хэһэг тиражтайгаар хэблэн гаргагдаа.

СЕВ-эй саг үргэлжын комиссиин заседани

БЕРЛИН, январиин 21. (ТАСС). Стандартизациин асуудалнуудаар Экономическа Харилсан туһалалсаагын Соведэй саг үргэлжын комиссиин заседани эндэ болоо. Болгариин, Венгриин, ГДР-эй, Польшын, Румыниин, СССР-эй болон Чехословакиин делегацинууд заседаниин хүдэлмэридэ хабаадалсаа. Тэрэшэлэн Кубын түлөөлэгшэ энэ заседани дээрэ байлсаа.

Хара металлургиин, машина бүтээлгын, электротехникын болон саарһанай промышленностиин талаар хэдэ хэдэн һанамжа дурадхалнуудые комисси баталан абаа.

1963 ондо хэгдэһэн ажал хүдэлмэриин дүнгүүдые комисси зүбшэн хэлсээ, Стандартизациин талаар СЕВ-эй органуудай хүдэлмэри һайжаруулха хэдэ хэдэн хэмжээ-ябуулгануудые хараалһан 1964 оной түсэбые баталаа.

Стандартизациин талаар СЕВ-эй институдай хэр зэргээр эмхидхэгдэжэ байһан тухай мэдээсэл шагнагдаа, 1966—1970 онуудай үедэ стандартизациин талаар хэгдэхэ хүдэлмэриин холын хараата түсэбэй проект зохёолготой холбоотой асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ.

18 ороной түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн комитет хүдэлмэреэ эхилбэ

ЖЕНЕВЭ, январиин 21. (ТАСС). Буу зэбсэг хуряаха талаар 18 ороной түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн комитедэй 5-дахи сесси эндэ нээгдээ.

ПрезидентЫн мэдэрэлгэ

НЬЮ-ЙОРК, январиин 21. (ТАСС). Америкын индейцүүд «үгытэй ядуу байдалһаа хэнһээшье ехээр ядарна» гээд США-гай президент Линдон Джонсон үсэгэлдэр Вашингтондо мэдүүлһэн байна.

Орон дотор үгытэй ядуу байдал усадхахын тулада тон бага юумэн хэгдэнэ гээд Джонсон мэдэрээ.

Панамын президентын мэдүүлгэ

НЬЮ-ЙОРК, январиин 21. (ТАСС). Панамска канал тухай США-тай шэнэ договор баталхын түлөө Панамын арад тэмсэнэ, энээниие туйлахын тулада юушье хэхээр тэрэ бэлэн байха ёһотой гээд президент Чиари үсэгэлдэр национальна радио болон телевиденеэр үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ. 1903 ондо баталагдаһан эшэгүүритэ муухай договорһоо уламжалан, мүнөө иимэ бэрхэтэй хэсүү байдал тохёолдоод байна. Энэ договорой хүсэндөө байһан сагта США-тай һайн харилсаа тогтоохын аргагүй гээд президент онсолон тэмдэглээ. Тэрээнтэй дипломатическа харилсаагаа таһалдуулһан ушар США-тай хэхэ худалдаа наймаанда нүлөө үзүүлхэгүй гээд тэрэ хэлээ.

Америкын гүрэнүүдэй организацида гү, али ООН-до гү шэнэ договор баталха тухай асуудал зүбшэн хэлсэхые Панама бэлэн байна гээд Чиари мэдүүлээ. Панамска канал шадар һаяхан болоһон ушарай түлөө харюусалгые тэндэ ажаһуудаг американецууд бэедээ даажа абаха ёһотой гээд президент дахяад онсолон тэмдэглээ.

Латиин Америкын оронуудай түлөөлэгшэдэй зүблөөн ООН-ой дэргэдэ болоо

НЬЮ-ЙОРК январиин 21. ТАСС-ай корреспондент С. Лосев иигэжэ дамжуулна: Панамска канал шадар тохёолдоһон хэсүү байдалай талаар Латиин Америкын 20 ороной түлөөлэгшэдэй хаамал зүблөөн үсэгэлдэр ООН-ой дэргэдэ болоо. 1903 оной договорые хубилгахые Холбоото Штадуудай зүбшөөгөөгүй һаань Аюулгүйн Совет шанга хэмжээ абаха ёһотой гээд энэ зүблөөн дээрэ Панамын түлөөлэгшэ Бойд мэдүүлээ. ООН-ой Генеральна Ассамблейн онсо яаралтай сесси зарлаха тухай Панама эрилтэ хэжэ шадаха гээд тэрэ мэдүүлээ. Договорые хубилгаха тухай Панамын эрилтые дэмжэхэбди гэжэ Бразили, Латиин Америкын бусад түрэнүүд найдуулһан байна.

Бюджедэй проект конгресстэ эльгээгдэбэ

ВАШИНГТОН, январиин 21. (ТАСС). 1964 оной июлиин 1-һээ эхилээд 1965 оной июниин 30-да дүүрэхэ Холбоото Штадуудай бюджедэй проектые США-гай конгресстэ президент Линдон Джонсон эльгээгээ.

Правительствын хэхэ гаргашанууд 97,9 миллиард доллароор тодорхойлогдонхой. Энэнь 1964 оной бюджедэйхидэ орходоо 500 миллион доллароор бага байна.

Сэрэгэй гаргашанууд 54 миллиард доллароор тодорхойлогдоо (энэнь бюджедэй гаршын 55,1 процент болоно). Сэрэгэй гаргашада сэхэ зорюулагдаха мүнгэ зөөриин 1,3 миллиард доллароор энэ жэлэйхидэ орходоо бага болоһон ушар США-гай сэрэгэй хүсэ шадалда нүлөө үзүүлхэгүй гээд президентын бэшэг соо хэлэгдэнэ. Замбуулинай дайдые шэнжэлхэ талаар хэгдэхэ гаргашануудта энэ жэлэйхидэ орходоо 5 миллиард 600 миллион доллар ехээр һомологдоо.

«Манай орон дотор үгытэй ядуу байдал зайсуулха талаар эрид хэмжээ абаха гэжэ хараалагдаа» гээд президент Джонсоной бэшэг соо мэдүүлэгдэһэн байна.

Гэбэшье үгытэй ядуу байдалтай тэмсэхын тулада шэнэ бюджет соо оройдоол 1,1 миллиард доллар һомологдоһон байха юм.

Бюджедэй олзын тала 93 миллиард доллароор тодорхойлогдоо. Тиимэһээ бюджедэй гаршань олзоһоо 4,9 миллиард доллароор ехэ байна. США-гай правительствын гаргашануудай ехэнхи хубинь Америкын ажалшадай хүзүүн дээрэ тохогдохо юм. Бюджедэй оршын хахадһаа ехэнь олзын налогһоо орохо байна. Тухайламжын ёһоор США-гай гүрэнэй үри шэнэ финансова жэлэй эхиндэ 312 миллиард доллар болохо юм.

Лаосто хэлсээн болобо

ПАРИЖ, январиин 21. (ТАСС). Коалиционно правительствын премьер-министр хан хүбүүн Суванна Фума Нео Лао Хак Сат гэжэ партиин түрүүлэгшэ хан хүбүүн Суфанувонгтой гурбан үдэрэй турша соо Лаосой Зүүн-Хойто провинциин Сам-Неа городто хэлсээ хээ.

Патет Лаогой, бэеэ абанхайшуулай, генерал Фуме Носованай —гурбан гол хүсэнүүдэй хоорондо мүнөө хүрэтэрөө заһараагүй байһан харилсаа гуримшуулха тухай хөөрэлдөөн болоһон байна. Энэ хэлсээ баталха арга олгохоор хөөрэлдөө хэхын тулада гурбан гол хүсэнэй ударидагшадай (хан хүбүүд Суванна Фумын, Суфанувонгын болон генерал Фуме Носованай) зүблөө хэхэ гээд премьер-министр Суванна Фума хэлээ.

Кувшинануудай нугада буудалдаа зогсоохо тухай хэлсээнэй ямараар дүүргэгдэжэ байһан тухай бэеэ абанги сэрэгүүдэй командалагша Конг Лейн болон Патет Лаогой дайшалхы частьнуудай командалагша генерал Санкапо гэгшэдэй хоорондо уулзалга болохо гэжэ Вьентьянда хуулитаар соносхогдонхой.

КОНФЕРЕНЦИ ТАҺАЛДАБА

ЛОНДОН, январиин 21. (ТАСС). Кипрэй туйлалаар Лондондо боложо байһан конференци өөрынгөө хүдэлмэриие 48 часаар таһалдуулаа гэжэ эндэ хуулитаар соносхогдоо. Кипрэй вице-президент Кучуктай тургуудай бүлгэмэй түлөөлэгшын хөөрэлдөө хэхын тулада иимэ забһарлалга хэгдээ гээд информационно агентствонууд мэдээсэнэ.

Фашис засаг түрые унагааха гол зорилго табигдана

Национальна сүлөөрэлгын патриотическа фронтын конференци

АЛЖИР, январиин 21. (ТАСС). 1962 ондо байгуулагдаһан Национальна сүлөөрэлгын патриотическа фронтдо ородог фашизмда эсэргүү Португалиин хүсэнүүдэй шэнэ конференци 1964 оной январьда Европодо болоо. Португалиин болон мүн ондоошье оронуудай делегадууд энэ конференцидэ хабаадаһан байна.

Фашизмда эсэргүү Португалиин хүсэнүүдэй фронтын 1963 ондо хэһэн хүдэлмэриин дүнгүүд гаргагдаа, тэрэнэй амжалтанууд тэмдэглэгдээ. Португалиин демократическа хүсэнүүдэй хүдэлөө шангадхаха зорилготой шиидхэбэринүүд баталан абтаа.

Студентнүүдэй демонстраци буудагдаба

ТРИПОЛИ, январиин 20. (ТАСС). «Аль-Балаг» гэжэ газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Бенгази городто студентнүүдэй демонстраци болоо. Демонстрацида хабаадагшад полициинхидтай тулалдаһан байна.

Энэ демонстраци Каирта боложо байгаа араб гүрэнүүдэй толгойлогшонорой зүблөөниие дэмжэхэ зорилготойгоор эмхидхэгдэһэн байгаа. Тиигэбэшье полициинхид хүсэ хэрэглэһэн байха юм. Тиигэжэ студентнүүд болон полициин хоорондо тулалдаан болоо. Полици ямаршье соносхолгүйгөөр буу зэбсэггүй студентнүүдые буудажа эхилээ һэн. Тэрэнэй эсэстэ хоёр студентнэр алуулаа, 200 гаран хүн шархатаа.

Полициин гаргаһан иимэ аяг ааша Бенгазиин улад зоной уур зэбүүрхэл түрүүлһэн байна.

Үглөөдэрынь энэ тэмсэл бүри шангадажа, араб оронуудта ябуулагдадаг империалис политикада, Ливидэ нефтиин монополинуудай ээрхэлгэдэ эсэргүү буруушаалтын демонстраци болоһон байна.

Англиин авианосецууд Танганьикын эрье тээшэ ошоно

ЛОНДОН, январиин 21. (ТАСС). Дар-Эс-Саламаһаа абтаһан мэдээнүүдэй ёһоор Танганьикадахи байдалай гуримшуулагдаһан байгаашье һаань, Англи зэбсэгтэ хүсэнүүдые Танганьикын хилэ тээшэ эльгээжэл байһаар. Занзибар болон Танганьикадахи байдалай шахардуу болоһон дээрэһээ Зүүн Африкын эрье тээшэ ошохо гэһэн захиралта «Кентавр» гэжэ авианосецдо үгтөө гээд далайн министерствын түлөөлэгшэ январиин 20-ой үдэшэ мэдээсээ. Авианосец дээрэ 500 парашютист һууха ошоһон байна.

Танганьикын хилэ тээшэ 2.000 солдат болон офицернүүдые Англи эльгээгээ гээд АП агентствын Лондондохи корреспондент мэдээсэнэ.

Онсо байдал соносхогдобо

ПАРИЖ, январиин 21. (ТАСС). Ороной баруун талын хубидахи Квилу провинцида Конгын правительство онсо байдал соносхоо. Франс Пресс агентствын Леопольдвильһээ мэдээсэһэнэй ёһоор энэ хэмжээн Гизенгын тала баригшадта эсэргүүгээр зорюулагдаанхай.

Үдэшын 6 часһаа үглөөнэй 6 час хүрэтэр провинциин бүхы газар дээрэ харуул табигдаа. Табан хүнһөө олоор нэгэ газарта сугларалга хоригдоо.

Вашингтондо дурагүйтэлгэ

НЬЮ-ЙОРК, январиин 20. (ТАСС). Хэблэлэй асуудалаар Сагаан байшангай түлөөлэгшэ (Сэлинджер) мүнөөдэр иигэжэ соносхобо. Франци хадаа Хитадай Арадай Республикые мэдэрхэ хүсэлэнтэй байһанаа Холбооото Штадуудта дуулгаба.

Де Голлиин правительствын абаһан энэ шиидхэбэри тушаа дураа гутажа байһанаа мэдүүлээд, тэрэниие «ухаагүйгөөр хэгдэһэн алхам» гэжэ Францида эльгээһэн ното соогоо США нэрлээ гээд Ассошиэйтед пресс агентство мэдээсэнэ.

Редакторай түлөө
М. Н. НИМАЕВ.

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора —23-67, зам. редактора —38-42, зам. редактора —35-84, секретариата —27-37, отделов: сельскохозяйственного производства и партийной жизни —47-59, 35-14, промышленного производства и партийной жизни —48-89, 33-61, корректорская —35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: идеологического —24-74, советского строительства и быта —34-93, рабселькоров и писем —25—41, 38-30, информации —32-74 и переводов —34-05.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н00019. Зак. № 46.